

Rechtskundig Weekblad

Verschijnt elken Zondag

Vereeniging zonder winstgevend doel

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET EIGENHANDIG TESTAMENT VAN NEDERLANDERS IN BELGIE

Naar luid van artikel 992 van het Nederlandsch burgerlijke wetboek, « zal een Nederlandsch onderdaan, die zich in een vreemd land bevindt, geen anderen uitersten wil kunnen maken dan bij *authentieke akte* en met inachtneming van de formaliteiten welke in het land, alwaar de akte verleden wordt, gebruikelijk zijn. Hij is echter bevoegd om bij een onderhandsch stuk te beschikken, op den voet en de wijze als hierboven bij artikel 982 is omschreven. »

Deze laatste bepaling luidt als volgt : « Bij een enkel onderhandsch, door den erflater geheel geschreven, gedagteekend en onderteekend stuk, kunnen, zonder verdere formaliteiten, beschikkingen na doode worden gemaakt, doch alleen en bij uitsluiting, ter aanstelling van executeuren, ter bestelling van begravenis, tot het maken van legaten van kleederen, van lijfstoelbehooren, van bepaalde lijfsieraden en van bijzondere meubelen. De herroeping van zoodanig stuk kan op dezelfde wijze onder de hand geschieden. »

Deze teksten hebben wij vooropgesteld, omdat uit hun duidelijke bewoordingen ten overvloede blijkt, dat een eigenhandig testament, door een Nederlander in België gemaakt met inachtneming der pleegvormen voorgeschreven door artikel 970 van ons burgerlijk wetboek en waarbij hij beschikt over andere zaken dan deze voorzien in artikel 982 van het Nederlandsch burgerlijk wetboek, *ten aanzien van de Nederlandsche wet* ongeldig is. Zulkdanige uiterste wil kan dus in Nederland ontgensprekelijk geen de minste uitwerking hebben.

Maar bezit dergelijk testament ook geen rechts-

geldigheid *ten aanzien van de Belgische wet*? Gesteld dat een Nederlander, bij een in België opgemaakt onderhandsch stuk, beschikt over zijn onroerende goederen in België gelegen, moet de Belgische rechter dit testament als geldig beschouwen of niet? Spijts de bepaling van artikel 992 van het Nederlandsch burgerlijk wetboek blijft dit een open vraag, want de Nederlandsche wetgever heeft natuurlijk niets te zeggen over de kracht die in ons land al of niet zal toegekend worden aan een testament, alhier door een Nederlander gemaakt.

Meermalen reeds hebben onze rechtbanken zich over deze vraag moeten uitspreken, en eensluidend hebben zij beslist, dat het eigenhandig testament, door een Nederlander in België gemaakt, ook alhier geen uitwerking hebben kan. (Beroepshof Luik, 18 Juni 1874, Pas. II, 301; Rechtbank Dendermonde, 24 Maart 1907, Clunet 1908, 885; Rechtbank Luik, 4 December 1912, Pas. 1913 III, 308, en Rev. prat. Not. 1913, 174; Rechtbank Antwerpen, 31 Mei 1919, Rev. prat. Not. 1922, 242; Beroepshof Brussel, 20 Juni 1931, Rev. trim. Institut belge de droit comparé 1932, 56; Rechtbank Antwerpen, 3 Juni 1933, bekrachtigd door Beroepshof Brussel, 2 Maart 1935, Rev. prat. Not. 1935, 468 en v.)

Deze stelling berust op de meening, dat artikel 992 van het Nederlandsch burgerlijk wetboek een werkelijke onbekwaamheid uitvaardigt, die deel uitmaakt van het persoonlijk statuut van den Nederlander, en dat diensvolgens artikel 3 van ons burgerlijk wetboek toepassing vereischt van de Nederlandsche wet in deze aangelegenheid. Aldus luidt een der

beweegredenen uit het hierboven vermelde arrest van het Hof van Beroep te Brussel van 20 Juni 1931 : « Attendu que cette disposition, édictée par le législateur hollandais dans l'intérêt de ses nationaux résidant à l'étranger, concerne le statut personnel des Néerlandais et constitue une condition de la validité même du testament et non pas une simple formalité. »

Op dezelfde gronden ontkent ook onze rechtsleer alle kracht aan de besproken testamenten. (Rolin, Droit international privé, I, bl. 405 en v.; Pouillet, Manuel de droit international privé belge, n. 478, bl. 620 en nota onder vonnis Rechtbank Seine, 13 Augustus 1903, Rev. prat. Not. 1904, 719; Kluiskens, De Schenkingen en Testamenten, bl. 280, n. 218; Vandevorst, Rev. prat. Not. 1935, 473 en 609; Devos, Rev. trim. Institut belge de droit comparé 1930, 152 en v.; zie ook Laurent, Le droit civil international, VI, bl. 695, n. 419; id. II, bl. 451, n. 249; id. Principes de droit civil, I, bl. 158, n. 100).

In Frankrijk daarentegen heeft de tegenovergestelde meening ingang gevonden. Over het algemeen erkent de rechtspraak de geldigheid der eigenhandige testamenten door Nederlanders in Frankrijk gemaakt volgens de voorschriften van art. 970 B. W. (Cass. civ. 25 août 1847, S. 471, 712; Orléans, 4 août 1859, S. 60, 2, 37; Aix, 11 juillet 1881, S. 83, 2, 249; Seine, 21 juillet 1883, Journ. dr. intern. Privé 1y84, 405; Paris, 7 mai 1897, id. 1897, 816; zie nochtans Rechtbank Seine 13 Augustus 1903, Clunet 1904, 166, en 19 Februari 1927, Revue de dr. intern. privé 1928, 102, met critiseerende nota van J. P. Niboyet en D. P., 1928, 2, 33, met critiseerende nota van Crémieu.)

Deze rechtspraak en bijna al de schrijvers oordeelen, dat de regels betreffende het opmaken der testamenten loutere vormvoorschriften zijn, en dat diensvolgens het beginsel « Locus regit actum » hier moet toepassing vinden. Of artikel 992 van het Nederlandsch burgerlijk wetboek de bekwaamheid of den vorm betreft, moet in ieder geval alleen volgens het Fransch recht uitgemaakt worden. Het geldt hier inderdaad een conflict van qualificatie, en te dezer zake is alleen de *lex fori* bovoegd. « Il a donc antithèse entre la qualification hollandaise et la qualification française, et les tribunaux n'ayant à considérer que leur propre analyse des institutions en cause (Cass. 25 août 1847, S. 1847, I, 712), le testament olographe du hollandais sera valable en France et nul en Hollande. » (Lerebours-Pigeonnière, Précis de droit international privé, 2 ed. 1933, bl. 258, n. 253; in denzelfden zin Pillet, Traité pratique de droit international privé, II, 432; Pillet et Niboyet, Manuel de droit international privé, N. 390; Bartin, Principes de droit international privé, 1930, 85, bl. 225.)

Aan welke oplossing dient nu de voorkeur gegeven te worden, aan de Belgische of de Fransche?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden, dient nagegaan te worden of de Nederlandsche wetgever met artikel 992 werkelijk een onbekwaamheid op het oog had, zooals de Belgische zienswijze voorhoudt, ofwel indien hij alleen een vormvoorschrift bedoelde ter voorkoming van de ontduiking van het aan zijn onderdanen gedane verbod om een eigenhandig testament te maken. Het is dus van hoofdzakelijk belang te onderzoeken welke verklaring door de Nederlandsche auteurs aan artikel 992 gegeven wordt.

In zijn uitgebreid werk « Het Nederlandsche burgerlijk recht » laat Diephuis zich uit als volgt (deel 8, 2e druk, 228) : « Maar te dien aanzien werd eene beperking noodig geacht, opdat een Nederlander de bepalingen, die onze wetgever tot verzekering der deugdelijkheid en van en richtige bewaring der uiterste willen meende te moeten geven, niet zou kunnen vrijdelen of ontwijken, door naar een ander land te gaan, waar een testament op eene meer gemakkelijke wijze tot stand kan komen... en in zoover bevat artikel 992 eene beperking van eene uitzondering op den in artikel 10 A. B. uitgedrukten regel. » (Locus regit actum.) « Voor ons bestond er voor zoodanige uitzondering en beperking vooral eene reden, om hetgeen onze wet tot het tot stand komen van een olographisch testament vordert. Artikel 970 C. N. eischt daartoe alleen, dat het in zijn geheel eigenhandig geschreven, gedagteekend en onderteekend zij door den beschikker, en voegt er bij : il n'est assujéti à aucune autre forme. Volgens ons artikel 979 moet zoodanig stuk bij een notaris in bewaring gesteld worden, en wordt het eerst daardoor een testament; doch nu moest men deze noodig geachte bepaling ook niet kunnen vrijdelen door een testament te maken in een ander land, waar ten aanzien van den vorm niets anders dan een eigenhandig geschreven stuk noodig is, of door dit hier te schrijven en voor te geven dat het elders is geschied. » In denzelfden zin schrijft Asser : « Deze afwijking van den regel van artkiel 10 A. B. is alleszins gemotiveerd, nu onze wet de eigenlijke olographische testamenten, gelijk de Code civil die kent, niet als rechtsgeldig beschouwt : door in het buitenland zijn uitersten wil te maken of zelfs reeds door dit in het testament voor te wenden, ware de wet gemakkelijk te ontduiken. » (Asser-Meijers, IV, Erfrecht, 2e druk 1924, 204.) Zie ook Van Hasselt in « Répertoire de droit international », VI, 611, V°, Pays-Bas, n. 88.

Het duidelijkst echter wordt de vraag gesteld en beantwoord door Kusters in zijn gezaghebbend werk « Het internationaal burgerlijk recht in Nederland » (bl. 643 en 644). « Daar onze wetgever de vraag, of terzake alleen bij authentieke dan wel ook bij

onderhandsche akte kan getesteerd worden, blijkens opschrift en inhoud der afdeeling, waarin de bepaling voorkomt — « Van den vorm der uiterste wilen » — als een vormquestie beschouwt en niet in de afdeeling « Van de bekwaamheid om bij uitersten wil te beschikken en daarvan voordeel te genieten » heeft opgenomen, hebben wij hier voor ons een vormvoorschrift, dat, evenals het personeel statuut, een exterritoriale werking heeft, daar het den Nederlandschen onderdaan volgt, ook wanneer hij zich buitenlands bevindt. Eene inbreuk dus op het beginsel van artikel 10 A. B., dat de vorm der handelingen geregeerd wordt door de wet ter plaatse der verrichting. » En verder op de bladzijde 646 : » Daar blijkens het boven medegedeelde voorzieningen als die van artikel 992 B. W. volgens ons recht den vorm en niet den persoonlijken staat der personeën betreffen, zijn hier te lande krachtens artikel 10 A. B., wat den vorm betreft, geldig de, waar dan ook tot stand gebrachte, uiterste wilsbeschikkingen van vreemdelingen, indien haar vorm strookt met de wet ter plaatse der handeling; ook al zou de nationale wet der erflaters eene bepaling bevatten, gelijklooiend aan artikel 992 B. W., en onverschillig, of die wet ten deze een beperking der persoonlijke bevoegdheid, dus een onderdeel van het personeel statuut, dan wel een vormvoorschrift met exterritoriale werking aanwezig acht. » ... « Het wekt geene verwondering, dat het voorschrift van artikel 992 B. W. als strijdig met algemeene beginselen van internationaal privaatrecht ter vierde Haagsche Conferentie van internationaal privaatrecht, waar het punt behandeld werd, critiek ontmoette en in het ontwerpverdrag van 1904 betreffende het erfrecht eene be-

paling werd opgenomen, krachtens welke, bij nakoming van de wet ter plaatse der verrichting, overtreding van een voorschrift der nationale wet des erflaters van de strekking als ons artikel 992 B. W. alleen nietigheid kan teweegbrengen. In den staat, waartoe de erflater krachtens nationaliteit behoort, niet in dien, waar de handeling is geschied, evenmin in derde staten. (Zie Actes 4e conférence de la Haye 1904, bl. 128, 129, en ontwerp-verdrag, artikel 3 lid 2, bl. 212.) »

Deze aanhalingen bewijzen genoegzaam dat, naar Nederlandsch recht, de bepaling van artikel 992 er geen is van persoonlijk statuut, maar alleen een vormvoorschrift, en dat diensvolgens de Belgische opvatting op valsche gronden berust. In België diende dan ook, zooals in Frankrijk, de geldigheid aangenomen te worden der eigenhandige testamenten van Nederlanders, en tot erkenning dezer geldigheid is het overbodig beroep te doen op de leer der qualificatieconflicten, gelijk het in Frankrijk gedaan wordt. Artikel 992 van het Nederlandsch burgerlijk wetboek heeft op het beginsel « Locus regit actum » een uitzondering aangebracht, die maar bindend is voor den Nederlandschen rechter; voor den Belgischen rechter daarentegen bestaat er te dezer zake geen reden om af te wijken van dezen algemeen geldenden regel uit het internationaal privaatrecht.

Prof. G. LAMMERTYN,
Gent.

P. S. — In een volgend artikel bespreken wij het eigenhandig testament, door een Nederlander in België gemaakt, en er bij een notaris in bewaring gegeven, alsook het geheim testament.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6de Kamer. — 8 Februari 1936.

Voorzitter : Mr De Vos.

Raadsheeren : Mrs de Potter en Delvaux.

Op. Min. : Mr De Vooght, advocaat-generaal.

RECHTSPLEGING. — BEVOEGDHEID EN BELOOP DER VORDERING IN LAATSTEN AANLEG.

Door de woorden « beloop der vordering » van art. 21 Burg. Rechtsv. dient verstaan niet het bedrag van den ingeleiden eisch maar de betwiste waarde, zooals zij bepaald blijkt door de laatste beslitselen der partijen.

N. V. Etablissements Mathieu t/ Vromans.

Aangezien bij overeenkomst tusschen partijen, getroffen bij onderhandschen akt van 9 Januari 1930,

te Antwerpen, geboekt deel 102, blad 45 vak 1 op 17 Januari 1930, beroepene zich verplichtte (art. 4) zich uitsluitelijk bij de beroepster te gerieven van alle de dranken in zijne slijterij te verbruiken, en dat bij artikel 8 van gezegd contract, hij zich verbond, bij elke inbreuk op deze zijne verbintenis, aan beroepster te betalen eene vaste schadevergoeding van 2500 frank.

Wat betreft de ontvankelijkheid van het beroep : Aangezien « de bevoegdheid en het beloop der vordering in laatsten aanleg bepaald worden door de natuur en het beloop der vordering (art. 21 Burg. Rechtsv.) dat door de woorden « beloop der vordering » dient verstaan niet het bedrag van den ingeleiden eisch maar de betwiste waarde, zooals zij bepaald blijkt door de laatste beslitselen der partijen (Cass. 2 Juli 1896, P. 1896, I, 231).

Aangezien uit de beslitselen van beroeper is gebleken, dat hij de geëischte schadevergoeding weigert te betalen om reden dat hij de verplichting zelve

betwist hem door artikel 4 van het contract opgelegd; dat aldus de waarde zelf die het verdrag voor de partijen oplevert in het geschil wordt gebracht dat deze waarde verre boven de 2500 frank staat voor eene enkele schennis van hetzelfde voorzien; dat die waarde nochtans niet vast te stellen is volgens de verschillende, door de wet aangegeven gronden tot begrooting van het geschil en diensvolgens door de beroepster zelve diende bepaald overeenkomstig artikel 33 Burg. Rechtsv.

Aangezien de begrooting op 10.0 frank door beroepster vastgesteld, billijk schijnt en geenszins overdreven, dat diensvolgens haar beroep ontvanke-lijk is.

II. — *Ten gronde* : (Zonder belang).

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 12 Februari 1936.

Voorzitter : M. Godding.

Raadsheren : HH. Simon en Lacroix.

Op. Min. : M. Colard, advocaat-generaal.

Pleiters : Mrs Schöller en Verbaet.

AANSPRAKELIJKHEID. — GEMEENTE. — AANSLUITING DER RIOLEN AAN HET RIOOLNET VAN EEN ANDERE GEMEENTE. — ONRECHTMATIGE DAAD. — BEVOEGDHEID DER GEWONE RECHTBANKEN.

Een gemeente die «eenvoudig» hare rioalen aansluit bij het rioolnet van een andere gemeente begaat eene onrechtmatige daad aanleiding gevend tot vergoeding.

Deze vergoeding wordt niet geregeld door art. 131 en 132 der gemeentewet noch door art. 90 der Provinciale Wet welke van zuiver administratieven aard zijn.

De Burgerlijke Rechtbanken zijn derhalve bevoegd om te kennen over de aldus toegebrachte schade.

Gemeenten Berchem en Borgerhout t/ Stad Antwerpen.

Overwegende dat, met het oog op de termen waarin de inleidende dagvaarding is opgesteld, de eerste Rechter met redenen heeft verklaard dat de eisch strekt tot het toekennen eener vergoeding wegens de schade aan een stadseigendom veroorzaakt door de aansluiting der Antwerpsche riolen, toegeschreven aan het feit dat, voor het opvangen van hemel- en huiswaters, nieuwe wijken van Berchem en Borgerhout «eenvoudig» werden aangesloten aan de riolen verbonden met het rioolnet op het stadsgebied aangelegd;

Overwegende dat, zooals de eerste Rechter heeft uiteengezet, bij de zoo ingediende vraag niet het opleggen van bestuurlijke maatregelen wordt beoogd, maar enkel de beoordeeling uitgelokt van het letsel toegebracht aan eens anders bezit;

Overwegende dat, om het even of de benadeelde een natuurlijk persoon is of een rechtspersoon, de gewone juridictie bevoegd is om in eene zaak recht te spreken waarvan de grondslag en het voorwerp aldus zijn bepaald;

Overwegende dat de appellanten onder meer zich beroepen op a) art. 131 der Gemeentewet, welk op beperkte wijze de uitgaven aanduidt die op de jaarlijksche begrooting dienen gebracht, waaronder de uitgaven der Gemeentewegen, der grachten, waterleidingen en bruggen die wettelijk ten laste komen van de Gemeente; b) art. 132 der zelfde wet waarbij wordt vastgesteld dat wanneer in de verplichte uitgaven verscheidene gemeenten betrokken zijn, deze allen bijdragen in verhouding tot het belang dat zij mogen hebben; in geval van weigering of oneenigheid over de verhouding van dit belang en de te dragen lasten wordt door de Bestendige Deputatie daarover beschikt; c) art. 90 der Provinciale Wet luidend dat de Raad beslist over de uitvoering der werken waarin verscheidene gemeenten tevens betrokken zijn en over het deel in de uitgave dat aan elke behoort;

Overwegende dat, zoo art. 131 betrekking heeft de riolen die deel uitmaken van het domein der gemeente, bovengezegde artikelen wettelijke uitgaven betreffen die meer dan eene gemeente aangaan; dat evenwel geene wetsbepaling aan eene gemeente oplegt de vereeniging met haar rioolnet van de vuilnisgangen eener andere gemeente te aanvaarden;

Overwegende dat, dan ook het beweerde feit dat dergelijke aansluiting «eenvoudig» is gedaan geworden wezenlijk eene aanmatiging bedoelt waaraan rechterlijke gevolgen zijn verbonden die buiten de uit voornoemde artikelen bestaande wetgeving vallen en het eischen van vergoeding wegens dusdanige onrechtmatigheid niet het kenmerk draagt eener vraag tot regeling der kosten van eene uitgave vermeld in art. 132; dat in het onderhavig geval niet, zooals in art. 90 der Provinciale Wet sprake is van werken ten uitvoer te doen leggen maar wel van het bekomen eener geldelijke reparatie voor feitelijk toegebracht nadeel; dat in de besluiten van beroepene dit standpunt als het eenige waaraan zij zich houdt uitdrukkelijk wordt aangewezen eveneens uit den bundel niet op te maken is dat eene vordering tot tusschenkomst in de kosten van eenen bestuurlijken dienst van beroepene schuilt onder de actie bij het burgerlijk gerecht aangebracht;

Overwegende dat overigens beroepene met reden laat gelden dat om te oordeelen of de burgerlijke rechtsmacht bevoegd is noch de wet van 14/24 Floreal jaar II noch de wet van 7 Mei 1877 in aanmerking hooren genomen: dat feitelijk de wet van 14/24 Floreal vervangen werd door de wet van 7 Mei 1877 en deze enkel toepasselijk is op de niet bevaarbare en niet bevolbare waterlopen aangeduid op de plans berustende op het provinciaal bestuur en die gemaakt werden in uitvoering van art. I dier wet; dat echter niet twijfelachtig voorkomt dat op die plans zich geen waterloop bevindt waarvan het regiem eenig verband houdt met het aanwezig geschil; dat namelijk de Groote en de Kleine Vuilbeek waarvan beroepende partijen gewagen, als waterlopen te niet werden gedaan vóór dat de wet van 7 Mei 1877 tot stand kwam en dan ook niet op bewuste plans werden gebracht;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gehoord ter openbare terechtzitting het eensluitend advies van den heer advocaat-generaal Colard; Voegt samen de zaken nr 8932 en 8933 en alle

tegenstripdige besluiten ontzeggende verleend akte aan aan beroepene dat zij verklaart alle voorbehoud te maken omtrent het bestaan en de uitgestrektheid der do rode beroepende partijen ingeroepen overeenkomst;

Bevestigt het bestreden vonnis;

Veroordeelt beroepende partijen tot de kosten van hooger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5de Kamer. — 11 Oktober 1935.

Voorzitter : Mr Anthonis.

Op. Min. : Mr Halleman.

Pleiters : Mrs Van Oekel en Schöller.

ONTEIGENING. — LIJNRICHTING. — ONTSTENTENIS AAN RECHTSPLEGING. — BOORDEIGENAAR BOUWEND OP NIEUWE LIJNRICHTING. — INLIJVING DOOR GEMEENTE. — GEEN MACHTSMISBRUIK. — AARD DER VERGOEDING.

Wanneer een nieuwe lijnrichting bij K. B. wordt opgelegd en de boordeigenaar toelating tot bouwen aanvraagt en bekomt en zich derhalve naar de nieuwe lijnrichting heeft gedragen is hij verondersteld zijn akkoord tot inlijving van het perceel in de openbare wegnis te hebben gegeven en het bezit van de strook grond aan de bevoegde overheid te hebben afgestaan ;

De Gemeente heeft in die omstandigheden geen onrechtmatig machtsmisbruik bedreven met het perceel grond in de openbare wegnis in te lijven al heeft zij dan de regelmatige rechtspleging van onteigening tot openbaar nut niet gedaan ;

De boordeigenaar heeft in zulk geval geen zakelijk recht meer doch enkel nog een mobiliair recht op vergoeding.

Van Beeck t/ Gemeente Wilrijk.

Aangezien de vraag strekt tot de veroordeeling van verweerster om aan aanleggers te betalen:

1°) Eene som van 2.500 frank ten titel van schadevergoeding wegens willekeurig en onrechtmatig machtsmisbruik door het in bezit nemen vanwege de gemeente Wilrijk eener strook grond toebehoorende aan aanleggers;

2°) De tegenwaarde van dezelfde strook grond geschat op 9.900 frank;

3°) Eene vergoeding van 3670 frank wegens minderwaarde van het resterende gedeelte.

Aangezien aanleggers op 8 Oogst 1930 eigenaars zijn geworden ingevolge verkoopakte verleden voor notaris W. Janssens, van een perceel bouwgrond gelegen te Wilrijk, Kruishofstraat, gekadastreerd Wijk A, deel N° 151 K. groot volgens meting 139 m² 36 dm².

Aangezien dezen grond onderworpen was aan eene lijnrichting opgelegd door K. B. van 11 Maart 1929 met het oog op de verbreding der Kruishofstraat.

Aangezien op 31 Juli 1930 aanleggers eene aanvraag tot bouwen hebben ingediend waarin ze de nieuwe lijnrichting eerbiedigden, deze aanvraag werd gevolgd door eene toelating tot bouwen verstrekt op

2 Oogst 1930 en de gebouwen werden kort daarop opgericht en voltooid.

Aangezien in het begin 1931 de gemeente Wilrijk het gedeelte van het perceel dat binnen de lijnrichting lag om in de openbare wegnis te worden ingelijfd in bezit heeft genomen op gansch de breedte van het perceel, eene oppervlakte vertegenwoordigende van 66 m² en er de wegniswerken heeft doen uitvoeren.

Aangezien aanleggers ten onrechte deze inbezitneming bestempelen als onrechtmatig machtsmisbruik waarvoor ze zouden gerechtigd zijn schadevergoeding te eischen.

Aangezien een dekreet van lijnrichting moet aanzien worden als de grens tusschen het openbaar domein en de boordeigendommen vastgesteld door de bevoegde overheid welke alzoo de scheidslijn aanduidt op hoeverre de boordeigendommen in de openbare wegnis moeten worden ingelijfd en tot hoever de boordeigenaars mogen bouwen.

Aangezien wanneer zooals in huidig geval de boordeigenaar, bij afwezigheid van alle rechtspleging van onteigening tot openbaar nut ingevolge het dekreet van lijnrichting, zelf optreedt om toelating tot bouwen te bekomen met naleving der nieuwe lijnrichting, deze toelating bekomt en gebouwen opricht op die lijnrichting, ipso facto zijn akkoord geeft het door het dekreet ingenomen perceel in de openbare wegnis in te lijven en moet aanschouwd worden als minstens vrijwillig het bezit van de strook grond te hebben afgestaan aan de bevoegde overheid om er dan verder ook vrij over te beschikken ter uitvoering der voorziene wegniswerken.

Aangezien er in deze omstandigheden geen spraak kan zijn van eenig onrechtmatig machtsmisbruik waarvoor vergoeding zou kunnen worden toegestaan, aanleggers zelve hebbende alzoo verzaakt aan voorafgaande vergoeding.

Aangezien van den anderen kant indien aanleggers geen zakelijk recht meer bezitten, ze ontegensprekelijk een mobiliair recht op vergoeding bezitten ontstaan tengevolge de inlijving van den grond in de wegnis bij vrijwillige uitvoering der lijnrichting.

Aangezien verweerster dit recht niet betwist en eene vergoeding aanbiedt berekend aan 25 fr. de m² hetzij voor de geheele strook 1650 frank.

Aangezien aanleggers aanhalen dat ze het perceel bouwgrond aankochten aan 150 frank de m² en dat dus de vergoeding op die basis moet berekend worden hetzij voor de strook grond eene vergoeding van 9.900 frank met daarenboven eene verdere vergoeding van 3670 frank. wegens minderwaarde van het overblijvende gedeelte.

Aangezien verweerster ten onrechte beweert dat er geen spraak kan zijn van eenige vergoeding ten titel van minderwaarde der overblijvende gedeelten daar aanleggers den eigendom kochten op 8 Oogst 1930 wanneer het K. B. der nieuwe lijnrichting reeds bestond van 11 Maart 1929, vermits ze van den anderen kant ook volhoudt en dit met recht en rede, dat het bedrag der vergoeding moet vastgesteld worden zonder eenige rekening te houden met de uitgevoerde urbaniseringswerken, en de aanleggers enkel en alleen kunnen aanspraak maken op de waarde van den grond gelegen in de oude en smalle Kruishofstraat.

Aangezien ontegensprekelijk den vorigen eigenaar

gerechtigd was niet alleen van verweerster de waarde van den in te lijven grond op te eischen maar hij ook desgevallend in principie ten minste schadevergoeding vragen kon voor minderwaarde van zijn overblijvend pand dat in mogelijkheid van in waarde stelling door de inlijving was bekrompen; door den verkoop werden aanleggers in de vorige eigenaarsrechten geplaatst en hebben ze evenredig dezelfde rechten;

Aangezien het bedrag dezer vergoedingen thans moeilijk vast te stellen is gezien de meeste elementen ontbreken om aan de Rechtbank eene gegronde appreciatie toe te laten, er dient bijgevolg desaangaande te worden overgegaan tot hierna vermelde onderzoekplichten.

Om deze Redenen, de Rechtbank :

Verleent akte aan aanleggers dat zij het geding schatten op 10.000 frank in elk zijner deelen. Wijst aanleggers af van hunnen eisch tot schadevergoeding voor willekeurig en onrechtmatig machtsmisbruik.

En alvorens voor het overige recht te doen, benoemt als deskundigen de heeren Lucas, Wauters, notaris, De Vroe, notaris, ten einde in een beredeneerd verslag onder eed te bevestigen, op te zoeken en vast te stellen: 1°) de venale waarde van de betwiste strook grond zonder in achtneming der meerderwaarde spruitende uit de verbreding der straat, 2°) de mogelijke depreciatie van het overblijvende gedeelte.

Antwerpen, 30 Mei 1872, Pas. 1874, 237. — Brussel, 19 April 1877, Pas. 1877, 352. — Beroep Brussel, 8 December 1873, Pas. 1874, 116.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

29 Januari 1936.

Voorzitter : M. Byvoet.

Rechters : MM. van Soest en Goffinet.

VERZET. — ONTVANKELIJKHEID. — REGISTRATIETRECHTEN. — ONVOLLEDIGE AANGIFTE VAN DEN INBRENG. — GELDIGHED.

Het verzet tegen een dwangbevel moet met redenen omkleed zijn in gevolge art. 64, 2° der wet van 22 Frimaire jaar VII.

Vooraleer het K. B. van 13 November 1934 genomen werd, mocht het beheer der registratie, op voet van art. 35-36 der wet van 11 October 1919, niet bewijzen dat de akte van inbreng in een naamloze vennootschap «onvolledig» was, wanneer de overeenkomst er niet «leugenachtig» in voorgesteld werd.

Clercx t/ B. S.

Overwegende dat verweerder bij geboekt dwangbevel, den 18 Juni 1932, (Smeets Peer) aan aanleggers beteeënd, betaling eischt eener som van 9.795,84 frank, en eene boete gelijk aan deze som samen met den intrest aan 6 %, vanaf gezegden datum, op eerst vermelde som, welke zou verschuldigd zijn als registratierecht berekend aan 1,20 % op het bedrag der bewimpelde inbrengsten in de Maatschappij in gezamenlijken naam Clercx-Germain, Zonen, gesticht den 21 December 1929, (akte geboekt te Peer, den 23 December er opvolgend, boek 53, blad 98, vak 6.

Ontvangen : 240 frank, geteekend : de ontvanger a/i, onleesbaar, en in het Staatsblad verschenen onder n° 19.468, den 30-31 December 1929);

Dat aanleggers zich tegen de uitvoering van dit dwangbevel verzet hebben door exploit van deurtewaarder Smeets van Peer, den 1 Juli 1932, in de volgende bewoording :

..... na herhaald te hebben dat het registratierecht berekend werd op het voorgezegd bedrag der bewimpelde inbrengsten;

Aangezien verzoekers in de door hen gestichte maatschappij in gezamenlijken naam, onder benaming « Clercx-Germain, Zonen », te Neerpelt, alleen aangebracht hebben hunne werkkrachten en commercieele kennissen, geschat op 10.000 frank, en eene som van 10.000 frank voor kosten van aanstelling;

Aangezien het registratierecht op het bedrag dezer inbrengsten regelmatig is betaald geworden;

Aangezien verzoekers de geëischte registratierechten en boete dus niet verschuldigd zijn;

Overwegende dat verweerder ten onrechte opwerpt dat het verzet in deze bewoordingen vervat, bij gebrek voldoende toelichting, niet beantwoordt aan de vereischen van art. 64, 2de lid, der Wet van 22 Frimaire Jaar VII;

Dat het verzet immers omkleed is met genoegzame redenen, wijl het klaar en duidelijk weergeeft dat de gevraagde som en boete niet verschuldigd zijn, omdat er van eene bewimpelde inbrengst geen sprake kan zijn, daar alleen de werkkrachten en commercieele kennissen der vennoten, samen met eene som van 10.000 frank in gemeenschap gebracht zijn geworden;

Dat verweerder, die enkele dagen te voren het dwangbevel had doen beteekenen, uit hoofde van bewimpelde inbrengst, geen oogenblik heeft kunnen twifelen aan den ernst van het verzet, wijl aanleggers er in herhalen, hetgeen zij voorafgaandelijk reeds aan verweerder hadden doen opmerken, dat zij niet meer in gemeenschap gebracht hadden dan in de stichtingsakte vermeld staat;

Dat bijgevolg het verzet regelmatig is in vorm;

Overwegende dat het aanvullend registratierecht geëischt werd omdat verweerder, na inzage genomen te hebben van de handelsbalans 1929, der vroeger bestaande firma Clercx-Germain, Zonen, en deze der nieuwe vennootschap in gemeenschappelijken naam, Clercx-Germain, Zonen, over het eerste maatschappelijk jaar 1930, tot de overtuiging kwam dat de vroegere firma, buiten de aangegeven waarden, ook nog gansch haar actief zoo roerend als onroerend, en meteen haar passief in de nieuwe maatschappij had overgebracht;

Dat verweerder bijgevolg art. 35 en 36 der wet van 11 Oktober 1919 meent te kunnen inroepen, waardoor hij gemachtigd is te bewijzen door alle rechtsmiddelen — behoudens den eed — dat de overeenkomst vermeld in het schrift ter registratie aangeboden niet deze is welke tusschen partijen gesloten werd;

Overwegende dat ook deze bewering van allen grond ontbloomt is;

Dat immers volgens art. 4 der Wet van 30 Augustus 1913, bedoelde registratierechten geheven worden op de akte zelve en dat zij bijgevolg moeten berekend worden worden in evenredigheid met het bedrag der verhandeling die deze akte aangeeft;

Dat, in deze akte eene som van 20.000 frank, als inbreng in de maatschappij wordt aangegeven, het-

geen ongetwijfeld met de waarheid overeenstemt, zoodat de verhandeling in de geregistreerde akte juist is weergegeven en wel was welke tusschen de vennoten gesloten werd;

Dat het den verweerder, hoe doorslaand zijne bewijsvoering betreffende een meer aanzienlijken inbreng in de maatschappij ook moge zijn, niet geoorloofd is eene akte te doen volledigen daar waar hij enkel gewapend is geworden om eene onjuiste weergave der verhandeling recht te zetten;

Dat het stemmen van art. 34 der Wet van 11 Oktober 1919, samen met het voormeld art. 35, het bewijs levert dat de wetgever in dit laatste artikel enkel eene leugenachtige voorstelling der overeenkomst bedoelde en niet eene onvolledige weergave er van, wijl art. 34 gansch overbodig zou zijn zoo elke bewimpeling, welke zij ook zij, in art. 35 beoogd was geworden; (Rep. Prat. V° Enregistrement Nr 404);

Dat trouwens de wetgever zelf het bewijs komt te leveren dat voormeld art. 35 ter zake niet toepasselijk was wijl hij, met het oog op een scherper toezicht, door K. B. van 13 November 1934 dit artikel heeft aangevuld en in het artikel 4 juist die bewijsvoering betreffende onvolledige akte, toelaat, welke verweerder reeds in het oud artikel 35 meende te vinden;

Overwegende dat laatst vermeld K. B. niet van toepassing was toen de akte in registratie werd aangeboden en dat bijgevolg aanleggers verzet gegrond is;

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank, verklaart aanleggers verzet ontvankelijk en gegrond;

Zegt in rechte dat de geëischte registratierechten en boete niet verschuldigd zijn;

Verklaart nietig het dwangbevel tegen hem uitgebracht, den 18 Juni 1932;

Legt de kosten ten laste van verweerder.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE GENT zetelende in beroep

30 November 1935.

Voorzitter : M. de Sloovere.

Rechters : MM. Reychter en Struye (bijgenomen rechter, advocaat).

Op. Min. : M. Vermeulen, subst. Proc. des Konings.

Pleiters : Mrs Edg. Van Dessel en De Beer.

VERKEER. — VORSTEN. — WEGAANSLUITING. — OVERTREDING VAN ARTT. 36-4 EN 57-2 VAN HET K. B. OP HET VERKEER. — VERDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID. VRIJSpraak VAN BETICHTE. — GEEN BEROEP VAN O. M. — BEROEP VAN BURGERLIJKE PARTIJ. — GEWIJSDE OP STRAFGEBIED. — BURGERLIJKE EISCH ONTVANKELIJK EN BEHANDELBAAR.

Er bestaat geen tegenstrijdigheid tusschen de bepalingen van artt. 36-4 en 57-2 van het K. B. op het verkeer. Art. 57-2 legt de verplichting aan den voorrijdende : den weg niet af te snijden voor het voertuig dat achter hem in aantocht is; art. 36-4 verbiedt het voorsteken bij een aansluiting om te vermijden dat er zich een gevaarwekkende toestand

zou voordoen op dit punt door samenloop van bepaalde omstandigheden.

De verantwoordelijkheid moet voor $\frac{3}{4}$ ten laste van overtreder van art. 57-2 worden gelegd en voor $\frac{1}{4}$ ten laste van overtreder van art. 36-4.

Wanneer een betichte werd vrijgesproken en het openbaar Ministerie geen beroep instelde, dan is op beroep der burgerlijke partij, de burgerlijke eisch nog ontvankelijk en kan deze in beroep in zijn geheel worden behandeld, er is slechts rechterlijke gewijsde op strafgebied.

Op. Min. t/ Verzelen en Bucheman.

Gezien het vonnis uitgesproken op 26 Juli 1935, door de politierechtbank van het kanton Cruyshautem, waarbij betichte Verzelen Arnoldus verwezen werd in een boete van 15 frank, verhoogd met 60 opdecimen, gebracht op 105 frank, of eene vervangende gevangenzitting van 3 dagen en tot de kosten berekend op 25,30 frank, met opschorsing van 2 jaar;

De Burgerlijke partij, Verzelen Achiel, ongegrond verklarende in haren eisch en deze als dusdanig afwijzend, verder Bucheman van het vervolg verzendend zonder kosten;

Betichte Verzelen Arnoldus verwijzende te betalen aan de burgerlijke partij, Bucheman de som van 2120,40 frank, met de rechterlijke intresten en de kosten jegens deze partij, uit hoofde van :

Beticht van de Huysse den 5 October 1935, de eerste :

Bestuurder zijnde van een voertuig, zijn richting gewijzigd te hebben zonder de andere weggebruikers door een teeken te verwittigen; de derde :

a) met zijn auto een voertuig voorbij gestoken te hebben op een aansluiting;

b) zijn waarschuwingstoestel niet te hebben doen werken bij het naderen van een weggebruiker op een oogenblik dat de veiligheid van het verkeer zulks vereischte;

Gezien de akte van beroep van 1e en 2e betichten in dato van 5 Aug. 1935;

Gezien insgelijks de overige overgelegde stukken; Gehoord het verslag gedaan door den heer Voorzitter;

Gehoord in hare besluiten de burgerlijke partijen : 1. Verzelen Achiel; 2. Bucheman Félix; alsook Mrs Van Dessel en De Beer, respectievelijk voor 1e en 2e betichten in hunne middelen tot staving dezer;

Gehoord de betichten in hun middelen van verdediging voorgedragen door hen zelve en door Mrs Van Dessel en De Beer, advocaten, respectievelijk voor Verzelen Arnoldus en Bucheman Félix;

Gehoord de conclusies van den heer Vermeulen, substituut procureur des Konings;

1. Overwegende dat het bestreden vonnis geveld werd op 26 Juli 1935; dat Verzelen Arnoldus en Verzelen Achiel hooger beroep instelden op 5 Oogst 1935 dus binnen den termijn door de wet bepaald, dat de beroepen dus regelmatig zijn;

II. ten gronde :

Overwegende dat de schuld van Verzelen Arnoldus niet ernstig kan betwist worden en dat het terecht is dat eerste rechter hem een straf heeft toegepast die in evenredigheid is met de zwaarte der feiten;

Dat het echter blijkt uit het onderzoek van den bundel dat de fout, door den eersten appelland begaan,

wel de voornaamste, maar niet de eenigste is der aanrijding;

Dat het weliswaar niet ten genoeg van rechten is bewezen dat Bucheman te kort kwam aan de verplichting zijn waarschuwingstoestel te doen werken, maar dat hij onbetwistbaar inbreuk heeft gemaakt op art. 36 4° van K. B. 1 Febr. 1934 door voor te steken bij een aansluiting;

Overwegende dat de rechtbank de meening niet kan bijtreden van den eersten rechter, volgens dewelke de gelijktijdige toepassing van art. 57 2°, door den eersten appelland, van art. 36 4° door Bucheman, een noodgedwongen onbeweeglijkheid zou medebrengen voor beide voertuigen, een toestand scheppende die theoretisch onoplosbaar is;

Dat deze redeneering slaat op het geval waarin de eerste geleider zou stoppen op de hoogte van een aansluiting, hetgeen verboden is door art. 64 11°;

Dat zelfs in dit geval het volstaat voor gezegden geleider tien meters voorbij de aansluiting te rijden, daar te stoppen om de andere weggebruiker door te laten en dan terug te keeren om den zijweg in te draaien;

Dat de normale handelwijze echter is dat de geleider die in het vlakke veld een zijweg wil inrijden, zich ten minste tien meters voor de aansluiting verzekere of geen ander voertuig achter hem in aantocht is, en zoo ja, stoppe tot wanneer het hem heeft voorgestoken;

Overwegende dat de stelling volgens dewelke bij gebrek aan voorafgaande verwittiging vanwege een weggebruiker dat hij van richting gaat veranderen, degene die hem volgt, gerechtigd is te denken dat de eerste weggebruiker de wet zal eerbiedigen, en dus ongestoord zelfs in aansluitingen zijn weg mag vervolgen; strijdig is met de uitdrukkelijke bepalingen van art. 36 4°, dat voor doel heeft te vermijden dat een gevaarwekkende toestand zich zou voordoen aan een aansluiting door samenloop van bepaalde omstandigheden;

Dat het niet zonder belang is hier vast te stellen dat in onderhavige zaak de aanrijding niet zou gebeurd zijn hadde Bucheman gezegde wetsbepaling geëerbiedigd;

Dat het trouwens niet mogelijk is aan te nemen dat een weggebruiker het recht zou hebben de wet te overtreden omdat hij denkt dat degene die voor hem rijdt, ze zal eerbiedigen;

Overwegende dat het uit bovenstaande beschouwingen blijkt dat er in zaak verdeelde verantwoordelijkheid bestaat die, gezien de zwaarte der wederzijdsche fouten voor drie vierden op den eersten appelland, en voor een vierde op Bucheman weegt;

Overwegende dat bij ontstentenis van beroep vanwege het openbaar ministerie, de beslissing van den eersten rechter voor wat Bucheman betreft, kracht van gewijsde heeft verkregen of strafgebied;

Dat Verzelen Achiel echter zijn burgerlijken eisch tegen Bucheman ten bekwamen tijde heeft ingesteld, en de rechtbank dus over dezen eisch kan beslissen;

Overwegende dat de eerste rechter de schade door Bucheman geleden, billijk geschat heeft op 2120,40 frank;

40 centiemen;

Dat de schade geleden door de burgerlijke partij, Verzelen Achiel, mag bepaald worden op 63,70 frank;

Dat de wederzijdsche eischen der burgerlijke par-

tijen gegrond zijn in de hierboven bepaalde maat; Om deze redenen : alle verdere of strijdige conclusies van de hand wijzend als niet gegrond;

Om deze redenen : gezien art. 130 K. B. 12 Juni 1853; gewijzigd door K. B. 1 September 1920, art. 91; alsook art. 162 wetboek strafvordering door heer Voorzitter aangeduid; de rechtbank, rechtdoende op tegenspraak;

Aanvaardt het beroep en er over besissende;

Gezien art. 1382 van burgerlijk wetboek;

Bekrachtigt het bestreden vonnis op strafgebied voor wat den eersten appelland betreft;

Veroordeelt dezen tot de kosten van het beroep begroot op 12,31 fr.;

Op burgerlijk gebied :

Bekrachtigt gezegd vonnis voor zooveel het de schade geleden door Bucheman, geraamd heeft op frank heeft; doet teniet voor het overige, en opnieuw beslissende ;

Veroordeelt Verzelen Arnold aan de burgerlijke partij te betalen, Bucheman, de som van : $2.120,0 \times 3 : 4 = 1.590,30$ fr. met de gerechtelijke intresten en de kosten van den eischer in de twee aanleggen;

Veroordeelt Bucheman aan de burgerlijke partij, Verzelen Achiel, te betalen, de som van : $63,70 : 4 = 15,92$ fr. met de gerechtelijke intresten en de kosten van den eisch in de twee aanleggen;

Belast het openbaar ministerie met de uitvoering van van dit vonnis.

NOTA. — In het R. W. van 19 Januari 1936; Nr 18, verscheen een vonnis der Boetstrafelijke Rechtbank te Antwerpen, van 5 November 1935, waarin hetzelfde geval werd behandeld.

Art. 36/4 van K. B. op het verkeer verbiedt het voorsteken op de aansluitingen.

Art. 57/2 van hetzelfde K. B. verbiedt den weg af te snijden voor dengene die zijn weg vervolgt.

De Boetstrafelijke Rechtbank van Gent beslist dat deze die bij een aansluiting den weg afsnijdt op het oogenblik dat een er op volgend voertuig wil voorsteken, een zware fout begaat. Hij krijgt een boete van 15 fr. en de drie vierden der verantwoordelijkheid.

De Boetstrafelijke Rechtbank van Antwerpen integendeel is van meening dat deze die voorsteekt zijn weg niet vervolgt. doch er van afwijkt; indien men voorsteekt bij een weg-aansluiting, dan bevindt men zich op een deel van den weg waar men zich bij voorsteken nooit mag bevinden en waar deze die den weg afsnijdt slechts den doorgang moet eerbiedigen van deze die kruist doch niet van deze die voorsteekt.

Diensvolgens wordt de voorsteker alleen veroordeeld en voor het geheel verantwoordelijk gesteld.

De oplossing van de Rechtbank van Antwerpen lijkt wel de meest logische en sluit alle tegenspraak tusschen de twee teksten uit.

VREDEGERECHT TE AALST

14 Juni 1935.

Vrederechter : M. E. D'Hollander.

Pleiters : Mrs H. Elias, A. D'Haese en L. Bosmans.

VERKEER. — VOORSTEEKEN. — WEGAANSLUITING. — OVERTREDING VAN ART. 36/4 en 54/2 VAN HET K. B. OP HET VERKEER. — VERDEELDE VERANTWOORDELIJKHEID. — DRIE VIERDEN TEN LASTE VAN VOORSTEKER. — EEN VIERDE TEN LASTE VAN WEGAFSNIJDER.

Wie op een wegaansluiting voorbijsteekt dient voor de drie vierden der schade aansprakelijk gesteld te worden; deze die naar links zwenkt om een aansluiting

ting in te rijden snijdt den weg af voor deze die zijn weg voortzet en dient voor een vierde verantwoordelijk gesteld te worden.

O. M. t/ Bonsen.

De Rechtbank :

Aangezien het eerste feit aangehaald tegenover den betichte dient beschreven te worden als volgt : « met zijn automobiel een ander voertuig voorbijgestoken te hebben op eene wegaansluiting » (en niet zooals de dagvaarding het beschrijft : « op een kruising »);

Aangezien derwijze de betichte zich plichtig gemaakt heeft aan het eerste feit zooals beschreven hierboven, en aan het tweede feit zooals beschreven in de dagvaarding;

Eerste betichting :

Aangezien de betichte beweert in de onmogelijkheid te zijn geweest den aansluitenden weg, waarin de burgerlijke partij zinnens was te draaien, op te merken;

Aangezien de bewering door de burgerlijke partij tegengesproken werd en daarenboven volgens de gegevens van het opgemaakt plan onaanneembaar is; inderdaad de ingang van de litigieuze aansluitingsweg was, volgens gemeld plan, zichtbaar gedurende gansch den weg, gevolgd door den auto van den betichte van af de plaats van de naftapomp, die ongeveer 30 meter afstand van de plaats waar de botsing plaats greep;

Tweede betichting :

Aangezien de betichte tevens ook zijne snelheid niet derwijze heeft geregeld dat hij voor eene hinderis stoppen kon, dat hij veel te rap reed om dit te kunnen doen en dat hij die hinderis heeft kunnen voorzien, vermits dat de Burgerlijke Partij reeds op ongeveer 30 meter afstand der aansluitingsbaan was, zijn aanduidingspeil heeft doen werken en dat de betichte, zooals gezegd hierboven, de aansluitingsbaan heeft moeten zien en dan heeft kunnen vermoeden dat de Burgerlijke Partij deze zou ingereden zijn, zoodat de hinderis voor den betichte noch onvoorzien noch onvoorzienbaar is geweest;

Aangezien nochtans die feiten de burgerlijke Partij niet ontslaan van de verplichting, haar opgelegd door het art. 57, 2° van het Algemeen Reglement van het vervoer, hetwelk niet toelaat aan deze die naar links zwenkt den weg af te snijden aan dezen die zijn weg voortzet;

Aangezien in die omstandigheden het billijk schijnt de verantwoordelijkheid van het ongeval te verdeelen, en ze maar uit te spreken tegenover den betichte tot beloop der 3/4 der geleden schade.

NOTA. — In dit vonnis wordt deze die voorsteekt aanzien als zijn weg vervolgende. De Boetstraffelijke Rechtbank te Antwerpen, 5 Nov. 1935, (E. W. 19 Jan. 1936, n° 18, bl. 683) heeft beslist dat deze die voorsteekt zijn weg niet normaal voortzet, hij verplaatst zich naar een punt waar hij zich in geen geval wettelijk mag bevinden, deze die inslaat integendeel mag er zich volgens het reglement bevinden mits deze die hem tegemoet komt te waarschuwen.

Zie ook : Boetstraffelijke Rechtb. Gent, 30 Nov. 1935; (voorgaand vonnis).

Een niet gepubliceerd vonnis der Burgerlijke Rechtbank te Leuven van 19 Februari 1936, in zake Van Tilborgh t/ Meulenijzer, legt 1/3 der verantwoordelijkheid op den aansluitingsnemer en 2/3 ten laste van den voorsteeker.

Edg. V. D.

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE GENT

(In Beroep). — 30 Januari 1936.

Voorzitter : M. De Sloovere.

Rechters : H.H. Reyckler en Struye.

Openbaar Ministerie : M. Van Houdt, substituut.

Pleiter : Mer Raes.

SOCIALE WETGEVING. — WET VAN 14 JULI 1930 OP DE VERZEKERING TEGEN DE GELDELIJKE GEVOLGEN VAN OUDERDOM EN VROEGTIJDIGEN DOOD. — WERKVROUW. — NIET TOEPASSELIJKHEID.

Meiden en werkvrouwen vallen niet onder toepassing der wet van 14 Juli 1930. Deze is een strafwet en dus van strikte uitlegging en toepassing. Het hoort de rechtbank niet toe hare wettelijke bepalingen uit te breiden tot andere gevallen al ware het ook bewezen dat de wetgever er geen gewag van maakte bij vergissing of verzuim.

Op. Min. t/ Deplus.

Ten gronde :

Overwegende dat de rechtbank in de eerste plaats, den aard moet bepalen van de wet van 14 Juli 1930, om er dan de noodige gevolgtrekking uit te doen, met het oog op hare toepasselijkheid, in onderhavige zaak;

Overwegende dat de inbreuken op gezegde wet bezeugeld worden met straffen; dat zij dus een strafwet is, als zoodanig van strikte uitlegging en toepassing;

Overwegende dat het hieruit voortvloeit dat hare uitlegging te zoeken is uitsluitend in hare eigen bevoordingen;

Dat het van belang is hier op te merken dat de wet van 14 Juli 1930, de codificeering is van vroeger bestaande wetsbepalingen, die zij vervangt (zie verslag Namens, de commissie uitgebracht door heer Rubbens, Kamer der Volksvertegenwoordigers, zitting 1929-1930, nummer 287, blz. 2, kol. 2).

Overwegende dat het hier geldt te onderzoeken of gezegde wet toepasselijk is op dienstmeiden en werkvrouwen;

Overwegende dat zij in haar artikel 1 twee categorieën van personen vermeldt, die verplicht zijn zich aan hare bepalingen te onderwerpen;

1. de in dienstverband staande handarbeiders, van beider kunne, in België of in den vreemde werkzaam, in dienst van een werkgever en verbonden aan een in België gevestigde ondernemingszetel;

2. de vrije arbeiders, wier jaarlijksch bedrijfsinkomen de 18.000 frank niet te boven gaat;

Overwegende dat het openbaar ministerie in eersten aanleg, beweerde dat de dienstmeiden en werkvrouwen begrepen waren in de tweede categorie; dat het nu echter de meening is toegedaan dat men ze moet beschouwen als vallende in de eerste categorie;

Overwegende dat het blijkt uit de bewoordingen van het 1°. van artikel 1 dat hier worden bedoeld handarbeiders, verbonden aan een ondernemingszetel;

Overwegende dat men niet ernstig kan beweren dat het huishouden waarin een dienstmeid of een werkvrouw zich bezighoudt, een onderneming is, en de plaats waar zij werkt, een ondernemingszetel;

Dat men dus in het licht van het principieel der strikte uitlegging moet vaststellen dat de bewoordingen van artikel 1, 1°, de dienstmeiden en werkvrouwen beslist uitschakelen;

Overwegende dat deze evenmin vallen in de categorie der vrije arbeiders: dat immers, ondervraagd door den verslaggever, heer Rubbens, de minister van Arbeid en Nijverheid, heeft verklaard:

«Onder vrije arbeiders moet men verstaan alle andere personen, onderworpen aan de bedrijfsbelastingen, dan die welke gehouden zijn door een arbeids-overeenkomst met een werkegever aangegaan (Kamer der Volksvertegenwoordigers, (zitting 1929-1930, nr 287, verslag uitgebracht door heer Rubbens, blz. 10 kol. 2);

Overwegende dat deze verklaring volstaat om te doen besluiten dat de dienstmeiden en werkvrouwen, die noodzakelijk in dienstverband staan jegens hun meester, niet kunnen beschouwd worden als vrije arbeiders;

Overwegende dat men uit deze beschouwingen mag afleiden dat de meiden en werkvrouwen niet in de categoriën vallen bij artikel 1 der wet voorzien, en dat zij dus niet aan deze onderworpen zijn;

Overwegende dat het openbaar ministerie te vergeefs opwerpt dat het inzicht van den wetgever klaarblijkelijk geweest is al de in dienstverbandstaande arbeiders van beider kunne van de voordeelen der wet te doen genieten;

Dat de dienstmeiden en werkvrouwen niet voorkomen in de bij artikel 2 opgesomde uitzonderingen, en dat het trouwens blijkt uit de K. B. 15 Mei 1931 en 19 Mei 1931, dat gezegde handarbeiders bedoeld werden in artikel 1 van de wet van 14 Juli 1930;

Overwegende dat het principieel der strikte toepassing verbiedt de bepalingen der strafwet uit te breiden tot gevallen die niet in hare bewoordingen begrepen zijn, al ware het ook bewezen dat de wetgever er geen gewag van maakte, bij vergissing of verzuim;

Dat het den wetgever, en niet den rechter behoort, de leemten der wet aan te vullen (Haus, princ. gén. de dr. pén. belge, éd. 1879, t. I. n° 150 et 151) Braas Traité de dr. pén. p. 46 E. F. G.);

Dat dit evenmin kan gedaan worden bij Koninklijke besluiten, daar deze slechts wettelijk kunnen genomen worden in uitvoering, maar niet tot vollediging der wet;

Om deze redenen:

En deze van den eersten rechter, die niet strijdig zijn;

De rechtbank, rechtdoende op tegenspraak:

Aanvaardt het beroep, en er over beslissende, alle verdere of strijdige conclusies van de hand wijzende als ongegrond:

Bekrachtigt het bestreden vonnis.

NOTA. — Tegen dit vonnis is voorziening in verbrekking vanwege den Prokureur des Konings.

Wij laten hieronder volgen het vonnis waartegen beroep alsook de vordering van het Openbaar Ministerie.

POLITIERECHTBANK TE GENT

3 December 1935.

Aangezien de betichte vervolgd wordt voor toepassing van artikels 64, 65 en 71 der wet van 14 Juli 1930, wet van 24 December 1928;

Aangezien de wet van 24 December 1928 voorziet in de belangen der bedienden bij een firma; aangezien de dienstmeid niet kan aanzien worden als bediende van eene firma;

Aangezien de wet van 14 Juli 1930 niet toepasselijk is;

Dat immers die wet eene herziening inhoudt van de wet van 10 December 1924; aangezien deze laatste in artikel 1 spreekt van «alle arbeiders... voor rekening van een werkgever werkzaam».

Aangezien de wet van 9 Juli 1926 over de werkrechtshouders in artikel 3 door werklieden zegt te verstaan alle degene die gewoonlijk werken voor een werkgever;

Dat artikel 2 van zelfde wet niet beschrijft wat zij verstaat door een wetgever, en onder deze rangschikt, de personen die in de uitbating van eene onderneming, of in de uitoefening van een beroep, enz.;

Aangezien de betichte geene van die beide hoedanigheden bezit;

Aangezien de wet van 14 Juli 1930 den zin van artikel 1 der wet van 10 December 1924 versterkt met te spreken in artikel 1 1° van de in dienstverband staande handarbeiders in dienst van een werkgever der verbonden aan een in België gevestigden ondernemingszetel;

Aangezien het woord «ondernemingszetel» nog duidelijker de beteekenis doet uitkomen van het woord «werkgever» gebruikt in de wet van 1924 en deze van 1930.

Aangezien de dienstmeid ook niet kan gerangschikt worden onder de buiten dienstverband staande handarbeiders waarvan spreekt het artikel 2° van art. 1 der wet van 14 Juli 1930.

Aangezien in de voorbereidende werken van de wet de Minister van Nijverheid aanwijzing heeft gegeven aan zulke werklieden (zie Pasinomie 1930 blz. 550, 1e kol.) e nde huiselijke dienstboden «gens de maison» niet heeft vermeld;

Dat wel is waar hij die aanwijzingen gaf ten titel van voorbeeld, maar dat de verkozen voorbeelden duidelijk maken dat de wetgever personen heeft bedoeld die niet regelmatig in dienst staan maar onafhankelijk werken;

Aangezien de categorie der dienstboden zoo talrijk is en hun belang zoo overwegend gewichtig dat de wetgever zou ongelijk gehad hebben van ten minste in de voorbereidende werken, deze categorie niet te vermelden, terwijl deze vermelding van andere handarbeiders duidelijk is en volledig;

Dat de betichte in de verhoudingen van het contract tusschen dienstmeid en meester diensvolgens niet kan beschouwd worden als werkgever of hoofd van een ondernemingszetel;

Om deze redenen:

De Rechtbank, rechtdoende tegensprekelijk;

Ontslaat de betichte van het vervolg zonder kosten.

Vordering van het Openbaar Ministerie

Aangezien betichte vervolgd wordt op grond van artikel 64 der wet van 14 Juli 1930 om als werkgever de wettelijke vereischte afkortingen gedaan te hebben doch zijn werkgeversbijdragen niet gestort te hebben noch het bedrag van beide sommen overgemaakt te hebben aan de algemeene Lijfrentkas voor zijne *werkvrouw*;

Aangezien de verdediging betwist dat een werkvrouw of een dienstmeid valt onder toepassing der wet van 14 Juli 1930, en meer in bijzonder dat een dienstmeid of werkvrouw niet kan vallen in de reeksen van personen bepaald bij artikel 1 van gezegde wet, luidend als volgt:

«Zijn verplicht zich aan de bepalingen dezer wet te onderwerpen: 1. de in *dienstverbandstaande handarbeiders* van beider kunne, in België of in den vreemde werkzaam, in dienst van een werkgever en verbonden aan een in België gevestigden ondernemingszetel.»

Aangezien de bewoording dezer wetsbepaling uiterst algemeen is, dat inderdaad er gesproken wordt over «in dienstverband staande *handarbeiders*» (Fransche tekst «salariés»); dat geen wetsbeschikking van gezegde wet van 14 Juli 1930 voorschrijft dat er tot bepalen der draagwijdte van kwestig artikel moet rekenschap gehouden worden der restrictieve bepalingen van artikel 1 der wet van 10 Maart 1900 betreffende de arbeidsovereenkomst of van artikel 2 der wet van 24 December 1903 betreffende de arbeidsongevallen.

Aangezien een werkvrouw of dienstmeid wel degelijk aanzien moet worden als zijnde «een in dienstverband staande handarbeidster» (te noteeren dat de tekst niet spreekt van een dienst- of arbeidskontraakt dat anderzijds de woordenspelingen waaraan de verdediging zich overgeeft (werkgever, patroon of meester eenerzijds en loon, salaris of huurgeld anderzijds) als nutteloos voorkomen; dat ook het woord «ondernemingszetel» niet in den engen zin van het woord zijnde een nijverheids- of handelsonderneming moet opgevat worden, doch dat de wetgever enkel de plaats heeft willen bedoelen waar het werk geleverd wordt;

Aangezien het inzicht van den wetgever klaarblijkelijk geweest is al de in dienstverbandstaande handarbeiders der beide kunne van de voordeelen der wet op de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdigen dood te doen genieten; dat het onaanneembaar en onlogisch voorkomt dat hij de zeer talrijke categorie der dienstmeiden en werkvrouwen van de voordeelen van gezegde wet zou hebben uitgesloten;

Dat het in denzelfden zin op te merken valt dat kwestige reeks niet voorkomt in de bij artikel 2 der wet opgesomde uitzonderingen; dat overigens deze uitzonderingen slechts gemaakt worden omdat er een bijzondere en soortgelijke wetgeving voor onze speciale categoriën van arbeiders bestaan, welke hun van soortgelijke of grootere voordeelen genieten doet.

Aangezien overigens de zoo even besproken wil van den wetgever op de duidelijke wijze geopenbaard wordt in de K. B. genomen in uitvoering dezer wet en namelijk:

K. B. 15 Mei 1931 genomen tot vaststelling der stortingen; artikel 2 bepaalt: «de bepaling van dezen titel is uitsluitend toepasselijk op de verzekerings-

plichtige loonarbeiders, die onder het gezag, de leiding en het toezicht van een ondernemer of een werkgever handenarbeid verrichten en mits door een der laatstgenoemden te worden bezoldigd. Bij speciale besluiten zullen de bijzondere regels worden vastgesteld, toe te passen wanneer het gaat om: verzekeringsplichtigen, wier bezoldiging ten volle of gedeeltelijk in natura wordt uitbetaald, enz... *Argument*: de categorie der verzekeringsplichtigen omvat nog handarbeiders buiten diegenen bepaald bij art. 2 K. B. 15 Mei 1931 (dan wanneer de verdediging ten onrechte, volgens ons, beweert dat alleen de handarbeiders welke de voorwaarden van dit artikel beantwoorden verzekeringsplichtigen zijn overeenkomstig de wet van 14 Juli 1930).

K. B. 19 Mei 1931 tot bepalen der stortingen voor de handarbeiders wier bezoldiging geheel of gedeeltelijk in natura wordt uitgekeerd: De tekst duidt klaar en duidelijk aan dat de handarbeiders welke bedoeld worden «*dienstmeiden of dienstknechten*».

bedoelt namelijk:

1. Artikel 1 spreekt namelijk van *maandelijksche* werkgeversbijdrage (geval voor dienstmeiden);

2. zelfde artikel 1 bepaalt de aan te schatten sommen voor de 3 eetmalen en voor de huisvesting;

3. artikel 2 dat het getal dagen gelijkvormig op 30 zal genomen worden (terwijl andere arbeiders per week of per 10 of 14 dagen betaald worden);

K. B. 20 Mei 1931 tot vaststelling der stortingen voor de handarbeiders die nu en dan voor rekening van een of meer werkgevers werkzaam zijn. De tekst duidt klaar aan dat hier bedoeld wordt de categorie der *werkvrouwen* en andere handwerksters die in verschillende huizen werkzaam zijn;

Artikel 1 spreekt immers van: «personen, per dag of gedeelte van een dag, voor rekening en in de *woning* van verschillende werkgevers werkzaam;

Om deze redenen, heb ik de eer de Rechtbank te vorderen het vonnis waar tegen beroep te niet te doen, te verklaren dat de categorie der werkvrouwen en dienstmeiden verzekeringsplichtigen zijn overeenkomstig de wet van 14 Juli 1930 en de in uitvoering dezer wet genomen Koninklijke Besluiten, ingevolge betichte te verwijzen overeenkomstig artikel 64 en 65 van gezegde wet van 14 Juli 1930.

De Procureur des Konings,
J. VAN HOUTD.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4de Kamer. — 1 Juli 1935.

Voorzitter: M. Alexander.

Rechters: MM. Grose en Rodhain.

Referendaris: Mr G. Verbraken.

Pl.: Mrs Van Alphen, Vrancken en Smeesters.

I. — VERZEKERING. — LEIDING VAN GEDING. — BEPERKING DER MACHT OM BINDENDE OVEREENKOMSTEN AF TE SLUITEN.

II. — VERZEKERING. — CASCOVERZEKERING. — ALLE GEREEDSCHAPPEN EN TOEBEHOORTEN. — UITLEGGING.

III. - VI. — SCHADEVERGOEDING. — UITGE-

STREKTHEID. — KOSTEN HYPOTHECAIRE LEENING TOT AANKOOP. VERVANGINGS-VOORWERP. — VERZEKERINGSPREMIE. — NIET BEGREPEN. V. — DESKUNDIG ONDERZOEK. — ZEE-EXPERTEN. — KOSTEN.

- I. — *Indien in zekere gevallen aan verzekeraars aan wie de leiding van een reclusvordering tot het bekomen van schadevergoeding door hunne verzekerden werd opgedragen, het recht erkend is geweest om met de verantwoordelijke partij en voor den verzekerde bindende overeenkomst te treffen, is zulks echter geen algemeene regel. Dit recht kan onder meer niet toegekend worden aan den verzekeraar aan wien de verzekerde, voorafgaandelijk aan het afsluiten van het akkoord met de verantwoordelijke partij heeft laten weten dat hij, gezien hunne uiteenlopende belangen het geraadzaam acht zijn persoonlijk raadsman aan den raadsman der verzekeraars toe te voegen.*
- II. — *Een casco-verzekering die het schip dekt met «alle gereedschap en toebehooren» strekt zich onder meer ook uit tot «dekkleederen» alhoewel deze niet ambtelijk vereischt worden om tot de vaart toegelaten te worden.*

Henri De Wandel t/ Kapitein Williams.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 27 Juni 1932 ten verzoeken van De Wandel en 't geregistreerd exploit van dagstelling en voor zooveel noodig van dagvaarding van 5 Juli 1934 ten verzoeken van de Rheinischer Atlas Transport und Ruckversicherungs Aktien Gesellschaft, van de Hamburg Allgemeine Versicherungs Aktien Gesellschaft, en van de Naamlooze Venootschap Rotterdam Amsterdam Brand en Inbraak verzekeringsmaatschappij — hierna genoemd de verzekeraars;

Aangezien de Nederlandsche Scheepshypotheek Bank niet verschijnt noch iemand voor haar;

Aangezien de zaken verknocht zijn en diensvolgens behooien samengevoegd te worden;

Aangezien de verschijnende partijen er over ééns zijn dat op 13 September 1931 het sleepschip Twee Gezusters van De Wandel, geladen met zand en verzekerd bij voormelde verzekeraars, op de Wester Schelde nabij Terneuzen in den grond gelooien werd door het s/s «Hesperia», gevoerd door kapitein Williams, en dat deze laatste door vonnis door deze Rechtbank op 14 Juli 1933 geveld, en in geregistreerd expeditie overgelegd, alleen verantwoordelijk verklaard werd voor dit ongeval;

Aangezien De Wandel zich bepaalt tegenover kapitein Williams te besluiten tot betaling van :

- 1°) 20670 frank wegens verloren gaan der lading;
- 2°) 33501.10 frank wegens saldo van aankoopkosten van een ander schip;
- 3°) 28928.25 frank wegens verloren gaan van den inventaris;
- 4°) 38005.20 frank saldo van vergoeding wegens verlet;
- 5°) 9604 frank wegens verlies van verzekeringspremie;
- 6°) 3080 frank wegens vergoeding voor opzeg van den schipper;
- 7°) eene som ex aequo et bono te bepalen als ver-

goeding voor kosten van verdediging benevens 110 Nederlandsche gulden wegens vergoedingen aan getuigen;

Aangezien de verzekeraars geen besluiten genomen hebben tegenover de Nederlandsche Scheepshypotheek Bank en zich tegenover De Wandel bepalen te besluiten te hooren zeggen dat zij in zijne rechten getreden zijn, en ter uitsluiting van hem recht hebben op de tegenwaarde van casco en inventaris;

Aangezien kapitein Williams bij tegeneisch tegenover De Wandel besluit tot betaling van 10.000 frank schadevergoeding wegens roekeloozen eisch;

Aangezien De Wandel tegen de verzekeraars een tegeneisch ingediend heeft tot betaling van 19518 frank voor het geval bovengemeld bedrag van frank 28928,25 hem niet ten laste van kapitein Williams zou toegekend worden;

Aangezien kapitein Williams en de verzekeraars er over eens zijn dat zij, onder voorbehoud der rechten van De Wandel uit hoofde van het verloren gaan der lading, eene regeling getroffen hebben ten opzichte der schadelijke gevolgen van het ongeval;

Aangezien indien in zekere gevallen aan verzekeraars aan wie de leiding van eene rechtsvordering tot het bekomen van schadevergoeding door hunnen verzekerde werd opgedragen, het recht erkend geweest is om met de verantwoordelijke partij een voor den verzekerde bindende overeenkomst te treffen zulk recht aan de verzekeringsmaatschappijen aanlegsters niet kan erkend worden vermits zij reeds 11 dagen na het ongeval, dus lang voor het inleiden der rechtsvordering ten gronde, door De Wandel verwittigd geweest waren dat, met het oog op zijne met de hunne uiteenlopende belangen hij geraadzaam geacht had zijnen persoonlijken raadsman aan den raadsman der verzekeraars toe te voegen, en het gebleken is dat kapitein Williams niet onkundig was van de tusschen De Wandel en dezer verzekeraars bestaande oneenigheid;

Aangezien hoogerbedoelde inleidende dagvaarding van 27 Juni 1932 strekt tot betaling van schadevergoeding uit redenen er in vermeld en ook uit alle andere hoofden en redenen in den loop van het rechtsgeding te doen gelden, en dat de geëischte bedragen voorloopig opgegeven waren behoudens te vermeerderen of te verminderen;

Dat de eisch tot betaling van schadevergoeding wegens het verloren gaan der lading dus ontvankelijk blijft alhoewel deze schadepost niet voorkomt in het verslag over den aard der oorzaken en het bedrag der schade opgemaakt door den zee-expert Van Rysselberghe (geboekt te Antwerpen, Best. en O. H. akten, den 2 Juni 1932 deel 117 blad 95 vak 8 aan het recht van 13,75 frank door den ontvanger Hougardy);

Aangezien volgens verklaring van den schipper aan voormelden zee-expert de lading uit 1336 ton zand bestond, terwijl tot nu toe het leveren aan De Wandel door Zand Unie van slechts 1296 ton aan 35 Nederlandsche centen per ton, zijnde 453,60 Nederlandsche gulden of te dien tijde frank : 6.554,52 bewezen is;

Aangezien ook nog rekening moet gehouden worden met de vervoerkosten van af het vertrekpunt van het schip tot aan de plaats van het ongeval;

Aangezien de hiernabevolen maatregel van onderzoek zich diensvolgens opdringt;

Aangezien door De Wandel niet betwist wordt dat hij door tusschenkomst van de verzekeraars de 1000

Nederlandsche gulden voor onkosten commissie van aankoop, en nationaliseering van een soortgelijk schip, alsook frank 11.576.80 wegens tijdverlies, op grond der schattingen van den expert ontvangen heeft;

Aangezien zijne beschouwingen over onkosten voor het bekomen van eene hypothécaire leening op een aan te koopen schip niet in aanmerking kunnen genomen worden, vermits de verantwoordelijkheid van kapitein Williams niet mag berekend worden met het oog op den geldelijke toestand van De Wandel, daar zelfs indien De Wandel het bedrag dezer onkosten uitgegeven had — hetgeen hij overigens niet aanvoert gedaan te hebben — het ongeval hiervan niet de oorzaak zou geweest zijn doch slechts de aanleiding tot deze schadepost;

Aangezien geenszins bewezen is dat de termijn van 3 weken door den expert bepaald als voldoende om een ander schip aan te koopen te kort was;

Aangezien het schip «Twee Gezusters» bij de verzekeringsmaatschappijen aanlegsters verzekerd was voor een bedrag van 70.000 Nederlandsche gulden, op casco met alle gereedschappen, uitrusting en toebehoorten;

Dat onder deze benamingen de inventaris begrepen is, en de voorwerpen door De Wandel opgesomd allen deelmaken van den inventaris, alhoewel de dekklederen niet ambtelijk vereischt worden om tot de vaart toegelaten te worden;

Aangezien De Wandel niet ontkent dat bedoeld bedrag te zijner ontlasting door de verzekeraars uitbetaald werd aan de Nederlandsche Scheepshypotheek Bank welke er recht op had;

Dat hij diensvolgens door zijne verzekeraars schadeloos gesteld geweest zijnde voor het verlies van den inventaris uit dien hoofde noch van hen noch van kapitein Williams iets te vorderen heeft;

Dat uit bovenstaande beschouwing ook volgt dat voor wat betreft schadeloosstelling wegens verloren gaan van casco en inventaris de verzekeraars in de rechten van De Wandel getreden waren;

Aangezien de verzekeringspremie 1679.10 Nederlandsche gulden beliep per jaar ingaande met 20 December;

Dat De Wandel van den kapitein het bedrag van deze premie in evenredigheid van de tijdruimte tusschen het ongeval en het einde van het verzekeringsjaar zijnde 98 dagen als schadevergoeding eischt;

Aangezien te dien opzichte het ongeval geen oorzaak van schade voor De Wandel geweest is; immers, indien het ongeval niet gebeurd was zou hem op de door hem betaalde premie geene teruggave toegekomen zijn;

Aangezien De Wandel aan den schipper van de «Twee Gezusters» 220 Nederlandsche gulden betaald heeft voor saldo voor 4 weken loon van 21 September tot 21 October 1931, hetgeen hij beweert eene vergoeding wegens ontijdige opzeg geweest te zijn;

Aangezien met het oog op de omstandigheden men aan De Wandel niet kan ten kwade duiden zijnen schipper niet onmiddellijk opgezegd te hebben, dat tusschen 13 September en 21 October 38 dagen verlopen zijn;

Dat vermits het loon van den schipper begrepen is in de vergoeding wegens verlet van het schip (in dit geval wegens tijdverlies voor het aanschaffen van een ander schip) hetwelk 3 weken belooft, De Wan-

del slechts recht heeft op het bedrag van de vergoeding verschuldigd voor 17 dagen loon zijnde 134.13 Nederlandsche gulden door hem zelf berekend aan 14.45 hetgeen frank 1.939.18 uitmaakt;

Aangezien de eisch tot vergoeding van verdedigingskosten, waarvan overigens het bedrag aan het oordeel der Rechtbank wordt overgelaten, ongegrond is, daar in beginsel buiten de eigenlijk gezegde gerechtskosten elke partij de kosten van de verdediging harer belangen moet dragen, en men zich niet in een geval bevindt in hetwelk de tegenstand aan eenen eisch zoo klaarblijkelijk ongegrond is dat hij als een oneigen misdrijf moet beschouwd worden;

Aangezien De Wandel terecht beweert dat de vergoedingen aan getuigen door den zee-expert onderhoord gelijkgesteld moeten worden met gerechtskosten en ten laste der in 't ongelijk gestelde partij moeten komen;

Dat het getuigenverhoor inderdaad onontbeerlijk is om den expert toe te laten zijne zending te vervullen;

Aangezien voor de 10 getuigen door den zee-expert onderhoord waaronder begrepen zijn kapitein en stuurman van de provinciale stoombootdienst Terneuzen-Hoedekenskerke het gezamenlijk bedrag van 110 Nederlandsche gulden of te dien tijde frank 1589.50 volgens advies van den zee-expert niet overdreden is;

Aangezien uit bovenstaande beschouwingen nog blijkt dat de tegeneisch van kapitein Williams tegen De Wandel uit hoofde van roekeloos geding zoowel als de tegeneisch van De Wandel tegen de verzekeraars ongegrond zijn;

Om deze redenen:

Voegt de Rechtbank de zaken samen;

Verwijst kapitein Williams aan De Wandel te betalen wegens schadevergoeding de som van frank 10.083.20, met de gerechtelijke intresten vanaf 13 September 1931;

Wijst kapitein Williams van zijnen tegeneisch af; Stelt de Naamlooze Vennootschap Nederlandsche Scheepshypotheek Bank buiten zake zonder kosten;

Zegt voor recht dat de verzekeraars in de rechten van De Wandel getreden zijn ten opzichte der schadeloosstelling wegens verloren gaan van casco en inventaris, en dat De Wandel tegen hen geene aanspraken te laten gelden heeft wegens het ontvangen en aanwenden der vergoedingen door hen uit dien hoofde van kapitein Williams ontvangen;

Wijst De Wandel van zijnen tegeneisch af;

Alvorens verder recht te doen over het bedrag der een De Wandel toekomstige schadeloosstelling wegens verloren gaan der lading stelt den heer Van Rysselberghe, zee-expert te Antwerpen, aan als vlaggever met opdracht De Wandel en kapitein Williams tot verzoening te brengen zooniet zijn berekend advies te geven over het bedrag der afstands-vracht van af het vertrekpunt van de reis van de «Twee Gezusters» tot op de plaats van het ongeval;

Beveelt aan beide partijen aan bovenvermelde vlaggever al hunne boeken, rekeningen, briefwisselingen en bewijsstukken neder te leggen of over te geven en hem tegensprekelijk alle inlichtingen te verschaffen ten einde zijne zending te vergemakkelijken;

Verwijst kapitein Williams tegenover De Wandel in de gerechtskosten over dewelke tot hiertoe niet beslist werd, behoudens verhaal van de verzekeraars

tegen De Wandel in zoo ver bedoelde gerechtskosten gebeurlijk door hen voorgeschoten geweest zijn;

Verwijst De Wandel tegenover de verzekeraars in de kosten der door hen ingespannen rechtsvordering ter uitzondering van de kosten van in zake stellen van de Nederlandsche Scheepshypotheekbank dewelke ten hunnen laste zullen blijven;

Verwijst de zaak naar de algemeene rol;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar ter uitzondering van de gerechtskosten niettegenstaande beroep mits zekerheidsstelling voor wat de uitgesproken veroordeeling betreft en zonder zekerheidsstelling voor het overige;

Stelt deurwaarder Van Roy te Antwerpen aan om het vonnis aan de Nederlandsche Scheepshypotheekbank te beteekenen.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

6 December 1935.

Voorzitter : M. De Cleene.
 Rechters : MM. Verschueren en Verbeke.
 Referendaris : M. L. Thuysbaert.
 Pleiter : Mr Robyn (Antwerpen).

WISSELBRIEF. — BEVOEGDHEID DER RECHTBANK WAAR DE WISSELBRIEF BETAALBAAR IS.

Indien de schuldeischer voor geleverde koopwaren een wissel in betaling ontvangt, heeft hij een dubbele rechtsvordering: een krachtens koop en verkoop van waren en eene andere krachtens den wisselbrief. De eerste vordering kan hij aanhangig maken bij de Rechtbank bevoegd volgens de algemeene Rechtsleer, de andere echter uitsluitend voor de Rechtbank van de plaats waar de wisselbrief betaalbaar is en dit ondanks het beding dat de koopwaar betaalbaar is ter woonplaats van den aanlegger.

Van der Linden t/ Mucha.

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 15 November 1935;

Aangezien de vraag strekt tot betaling van frank 11.474.70, bedrag van den wissel overgeschreven aan het hoofd der inleidende dagvaarding, met protesten retourkosten, te vermeerderen met de rente krachtens overeenkomst aan 6 % 's jaars, vanaf 19 September 1.l., datum der protestakte; ongeminderd de gerechtelijke intresten en de proceskosten; bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande verzet of beroep en zonder borgstelling;

Aangezien verweerder de onbevoegdheid der Handelsrechtbank van St Niklaas tegenwerpt om reden hij, betrokkene, zijn woonplaats heeft buiten het rechtsgebied van de handelsrechtbank van St Niklaas;

Aangezien het blijkt dat aanlegger koopwaren geleverd heeft aan verweerder en hij, in betaling van den koopprijs een wissel getrokken heeft op verweerder, betaalbaar te St Antonius-Brecht, woonplaats van verweerder;

Aangezien het aan den aanlegger vrij stond zijn recht te vervolgen, hetzij rechtstreeks, langs den gewonen weg, met betaling te eischen der koopwaar,

volgens de afgeleverde factuur; hetzij onrechtstreeks, langs den wisselbrief om;

Aangezien de aanlegger den laatsten weg verkozen heeft en hij, derhalve, gehouden is de wetsbepalingen in acht te nemen die den wisselbrief beheerschen; dat hij, namelijk, gehouden is zijn rechtsvordering aanhangig te maken bij de rechtbank van de plaats waar de wisselbrief betaalbaar is, in casu: de woonplaats van verweerder; dit, ondanks het beding dat de koopwaar betaalbaar is ter woonplaats van den aanlegger; dat, immers het, in zake, niet gaat om betaling van den koopprijs, maar om kwijting van een wisselbrief, waarvan de betaling, krachtens de vermelding op den wisselbrief zelf, slechts kan gevorderd worden in de woonplaats van den betrokkene. (Les Nouvelles, d. II, bl. 306, N° 1140; Rép. Prat. Dr. B. d. II, V° Comp en mat. civ. et com. bl. 468, N° 1541);

Aangezien de uitneming van onbevoegdheid, diensvolgens, gegrond is;

Ome deze redenen:

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart zich onbevoegd; verwijst aanlegger in de kosten.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

3de Kanton. — 7 December 1935.

Vrederechter : Mr Van Nuffel.
 Pleiters : Mrs Sano en R. De Jongh.

ARBEIDSONGEVALLEN. — DIENSTERS EN KELLNERS IN KOFFIEHUIZEN. — TOEPASSELIJKHEID VAN DE WET BETREFFENDE DE WERKONGEVALLEN. — KELLNERS TE BESCHOUWEN ALS BEDIENDEN.

Kellners en dienststers der koffiehuisen staan uitsluitelijk ten dienste der inrichting vermits hun arbeid er uitsluitelijk toe strekt de uitbating van het koffiehuis mogelijk te maken of te bevorderen. Ze zijn dus niet gelijk te stellen met de dienstboden die gehecht zijn aan den persoon zelf van een meester, die voor dezen meester en zijn gezin in hofdzak huishoudelijk werk verrichten en in zekere mate beschouwd worden als deel uitmakende van het gezin.

De redenen die aanleiding hebben gegeven tot de uitsluiting van de dienstboden uit de toepassingsfeer van de wet op de werkongevallen, gelden dus niet voor de kellners en dienststers van koffiehuisen.

Het feit dat de eenige vergoeding door deze kellners en dienststers getrokken bestaat uit drinkgeld door de cliënten te betalen, doet hieraan niets af; de betaling van loon of vergoeding door derden doet de arbeidsovereenkomst niet ontvaarden daar het loon kan vervangen worden door een welkdanig voordeel dat de werkgever zich verplicht aan den arbeider of den bediende te verschaffen.

Kellners en dienststers moeten over het algemeen gearangschikt worden onder de bedienden onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922, gezien de verscheidenheid der inlichtingen die zij aan de cliënten moeten bezorgen, de rekeningen die zij moeten opmaken, de gelden die zij moeten verhandelen.

Sels t/ Embrechts.

Gezien de dagvaarding van deurwaarder Henri Verhulst, van Antwerpen, in dato 10 Oktober l.l. geboekt, strekkende ten einde te hooren zeggen voor recht dat aanlegster op 2 Mei 1935 in den loop en ter zake van de uitvoering der arbeidsovereenkomst met verweerder gesloten, slachtoffer is geweest van een werkongeval waarbij zij eene breuk van den hals van het rechterdijbeen heeft opgelopen;

Verweerder diensvolgens te hooren veroordeelen tot de betaling der forfaitaire vergoedingen voorzien door de wet betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit de arbeidsongevallen op voet eener blijvende en algeheele werkonbekwaamheid en het basisloon van 14.400 frank;

Gelet op art. 2 en 37 der wet van 15 Juni 1935;

Gehoord de partijen in middelen en besluiten;

Aangezien vaststaat dat aanlegster aangenomen werd in de maand April l.l. door een aangestelde van verweerder voor het bedienen der cliënten der melkerij door laatstgenoemden uitgebaat in het Nachtegalenpark te Antwerpen en haar als vergoeding slechts het gebruikelijk drinkgeld, voortkomende van de cliënten, werd toegezegd;

Aangezien verweerder eerstens het bestaan eener arbeidsovereenkomst tusschen hem en aanlegster betwist daar naar zijne bewering zekere juffrouw Baert door hem gelast met het toezicht in de verbruikzaal, zonder zijne toestemming aanlegster in dienst heeft gesteld;

Aangezien de aangestelde van verweerder wanneer zij aanlegster heeft aangeworven slechts heeft gehandeld als vertegenwoordigster en voor rekening van verweerder; dat aanlegster gedurende enkele weken hare bediening heeft waargenomen zoodat verweerder ontegensprekelijk de aanstelling van aanlegster als dienster in zijne inrichting heeft aangenomen en goedgekeurd;

Aangezien verweerder bovendien aanvoert dat aanlegster noch als arbeidster noch als bediende kan worden aanzien daar zij hoofdens den aard van haar opgelegde werk moet gerangschikt worden onder het huispersoneel, t.w. de dienstboden, meiden en knechten, personeel dat geen aanspraak mag maken op de vergoedingen toegekend wegens arbeidsongevallen;

Aangezien de wet betreffende de vergoeding der schade voortvloeiende uit de arbeidsongevallen van toepassing is op de arbeidsovereenkomsten der werklieden beheerscht door de wet van 10 Maart 1900 alsmede op de arbeidsovereenkomsten voor bedienden onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922;

Aangezien overeenkomstig de rechtsleer en de rechtspraak het huispersoneel van de voordeelen der wet op de arbeidsongevallen, is uitgesloten; dat echter dient onderzocht te worden of de kellners en diensters der koffiehuisen die als vergelding slechts drinkgeld ontvangen wel terecht mogen gerangschikt worden onder het huispersoneel;

Aangezien de dienstboden gehecht zijn aan den persoon zelf van den meester, voor hem en zijn gezin, in hoofdzaak huishoudelijk werk verrichten en in zekere maat als deelmakende van 't gezin beschouwd worden;

Dat de kellners en diensters der koffiehuisen integendeel uitsluitelijk ten dienste staan der inrichting, vermits hun arbeid er uitsluitelijk toe strekt de

uitbating van het café mogelijk te maken of te bevorderen;

Aangezien naar onze overtuiging de aard van den arbeid der kellners en diensters niets gemeens heeft met het werk opgelegd aan de dienstboden en de redenen die aanleiding hebben gegeven tot de uitsluiting van laatstgenoemde van de voordeelen der wet voor de kellners en diensters der koffiehuisen niet kunnen gelden;

Aangezien verweerder ook te vergeefs aanvoert dat de arbeidsovereenkomst tusschen partijen gesloten beheerscht wordt noch door de wet van 10 Maart 1900 noch door deze van 7 Augustus 1922, daar aanlegster krachtens de arbeidsovereenkomst als vergoeding voor den arbeid geen loon van den werkgever kon ontvangen en haar alleen het drinkgeld der cliënten der melkerij werd toegezegd;

Aangezien de wet van 7 Augustus 1922 op de arbeidsovereenkomsten der bedienden niet bepaalt dat een salaris door den patroon zelf aan den bediende moet worden uitgekeerd;

Dat anderzijds door de rechtspraak wordt aangenomen dat het drinkgeld waarvan het bedrag benaderend door arbeider en patroon kan worden bevestigd en de gesloten arbeidsovereenkomst dusdanig heeft beïnvloed dat bij gebreke ervan de overeenkomst niet zou tot stand gekomen zijn, als een onafscheidbaar bestanddeel der vergoeding aan den arbeider toegekend, moet worden aanzien;

Aangezien er des te meer redenen bestaan om het drinkgeld als loon te aanzien wanneer zooals in het huidig geval geen andere vergoeding of voordeel aan den arbeider werd toegezegd;

« Aangezien de betaling van loon of vergoeding door derden de arbeidsovereenkomst niet onttaardt en het loon kan vervangen worden door een welkdanig voordeel dat de werkgever zich verplicht aan den arbeider of bediende te verschaffen » (Delaruière et Namèche, accidents du travail, p. 42);

Aangezien de bewering van verweerder, namelijk dat de kellners en diensters der koffiehuisen hun werk niet zouden verrichten onder het gezag van den koffiehuisshouder of zijn aangestelde, van allen grond is ontbloot en in tegenstrijd is met de werkelijkheid;

Aangezien diensvolgens de overeenkomst tusschen partijen gesloten de door verweerder betwiste bestanddeelen der arbeidsovereenkomst t.w., het gezag van den patroon en het loon omvat;

Aangezien aanlegster ook handenarbeid moest verrichten, vermits zij niet enkel gelast werd met het bedienen der cliënten doch ook de schotels, tassen, enz., moest afwassen;

Aangezien de kellners of diensters over het algemeen moeten gerangschikt worden onder de bedienden onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922; dat inderdaad de verscheidenheid der inlichtingen die zij aan de cliënten moeten bezorgen, de rekeningen die zij moeten opmaken, de gelden die zij moeten verhandelen, doen inzien dat zij veeleer geestes- dan handenarbeid verrichten ». (Delaruière et Namèche, Acc. de travail, bl. 41). Dat nochtans de vraag of aanlegster als handenarbeidster ofwel als bediende moet aanzien worden, in deze van ondergeschikt belang is, vermits in beide gevallen de wet op de vergoeding der schade voortvloeiende uit de werkongevallen van toepassing is;

Aangezien verweerder ten stelligste ontkent dat

aanlegster in den loop en ter zake van de uitvoering der arbeidsovereenkomst een werkongeval zou hebben opgelopen;

Aangezien aanlegster aanbiedt de werkelijkheid van het litigieuze werkongeval door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, te bewijzen;

Aangezien er aanleiding bestaat aanlegster tot dit bewijs toe te laten;

Om deze redenen :

Wij, Xavier Van Nuffel, Vrederechter van het derde kanton van Antwerpen, recht doende tegensprekelijk in eerste gebied;

Zeggen voor recht dat de wet betreffende de vergoeding der schade voortspruitende uit de werkongevallen van toepassing is op het ongeval waarvan aanlegster beweert het slachtoffer te zijn;

En alvorens verder te beslissen, laten aanlegster toe door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, te bewijzen dat zij op 2 Mei 1935 in den loop en ter zake van de uitvoering der arbeidsovereenkomst met verweerder gesloten, slachtoffer is geweest van een werkongeval; dat zij namelijk is gevallen over een boog welke een kind op den grond had laten liggen en zij aldus eene breuk van het rechterdijbeen heeft opgelopen;

Voorbehouden aan verweerder het tegenbewijs door dezelfde middelen;

Stellen het getuigenverhoor vast op Woensdag, 8 Januari 1936, om 11 ure voormiddag in ons kabinet ten Gerechtshove;

Verzenden de zaak naar zitting van 11 Januari 1936 om er door partijen te worden besloten en door ons, Vrederechter, beslist als naar recht;

Kosten voorbehouden.

VREDEGERECHT TE DENDERMONDE

6 Maart 1936.

Vrederechter : Heer Van Loo.

DAGVAARDING. — GEEN VOORAFGAANDE MINNELIJKE SCHIKKINGSPROEF. — KOSTEN TEN LASTE VAN EISCHER.

Bij dagvaarding zonder voorafgaande minnelijke schikkingsproef, alhoewel deze door de verordening van inwendige orde wordt opgelegd, dient eischer tot de kosten verwezen te worden wanneer blijkt dat de houding van verweerder het gevolg is van een misverstand.

Verzekeringsmaatschappij van den Belgischen Boerenbond
t/ Van Hamme.

Gehoord partijen ;

Aangezien verweerder voorlegt dat hij in de meening verkeerde geen premie te moeten betalen uit hoofde van het mondelinge overeengekomen verzekeringskontraakt, om reden hij sedert 4 December 1934 geen werkvolk meer in dienst heeft ;

Dat het bewezen is dat hier vanwege verweerder een missing is begaan ;

Dat hij inderdaad de premie van 160,60 frank verschuldigd is, deze vervallende op 1 Januari 1935 en lopende over het jaar 1934 ;

Dat verder op 10 December 1934 tusschen partijen eene wijziging werd gemaakt aan de overeenkomst en dit juist om reden dat verweerder geen werkvolk meer in dienst had en de te betalen premie gedurende den termijn der schorsing gebracht werd op 66 frank per jaar ; dat dienvolgens de som voor premie vervallen op 1 Januari 1936 ook verschuldigd is ;

Aangezien niettegenstaande de bepalingen van onze verordening van inwendige orde, de eischende maatschappij alvorens in rechte te dagen niet is overgegaan tot eene poging van verzoening ; dat het nochtans is gebleken dat de houding van verweerder alleen het gevolg is van een misverstand hetwelk in zitting van verzoening had kunnen uitgelegd worden ;

Dat dienvolgens de eischeres alle kosten moet dragen van een geding dat zij nutteloos heeft ingespannen ;

Om deze redenen :

Veroordeelen verweerder te betalen aan de eischende maatschappij de som van 160,60 frank met de rechterlijke intresten ;

Veroordeelen eischeres tot de kosten uitgenomen deze van gebeurlijke uitvoering.

NOTA. — Zie contra : Vrederecht 2de Kanton te Leuven, 19 December 1933, Pas. 1933, III. 141.

Het ware wenschelijk dat in zake voorafgaande minnelijke schikkingsproef door al de Vredegerechten een zelfde regeling werd aangenomen of desnoods wettelijk werd opgelegd. Hier is de minnelijke schikkingsproef verplichtend, elders niet ; op andere plaatsen is ze verplichtend voor alle eischen van meer dan 1.000 frank en op sommige Vredegerechten wordt ze volstrekt geweigerd voor alle eischen van min dan 1.000 frank. Volledige eenvormigheid ware ten zeerste gewenscht.

Edg. V. D.

WERKRECHTERSRAAD TE RONSE

2 Maart 1936.

Voorzitter : Mr A. Hantson.

Rechtskundig Bijzitter : Mr G. Kerkhove.

Pleiter : Mr Ponette.

TAALGEBRUIK : IN 'T FRANSCHE GESTELDE CONCLUSIËN. — FRANSCHE PLEIDOOI. — FRANSCHE VOLMACHT. — NIETIGHEID.

1. — *In het Vlaamsch taalgewest is het niet toegelaten in 't Fransch gestelde conclusiën neer te leggen (art. 2 der wet van 15 Juni 1935).*
2. — *Een procuratiehouder is niet gerechtigd den eisch in een andere taal dan die der rechtspleging voor te dragen, tenzij er voldaan is aan de voorschriften van art. 36, al. 2 der wet d.w.z. neerlegging van een verzoekschrift en verklaring der partij dat zij de taal der rechtspleging niet verstaat ;*
3. — *De volmacht aan een procuratiehouder gegeven om een partij in rechten te vertegenwoordigen, moet gegeven worden in de taal voorgeschreven voor de rechtspleging.*

Derniest t/ Debodinance Gebroeders.

Gezien het inleidend exploit van dagvaarding, van den deurwaarder Delfosse, van Ronse, in dato 15 November 1935 ;

Aangezien aanlegger bij monde van zijnen procuratiehouder, beweert : 1°) in het Fransch gestelde

conclusiën te mogen neêrleggen; 2°) den eisch in de Fransche taal voor te dragen;

Aangezien wat de eerste bewering van aanlegger betreft deze formule in strijd is met den tekst van artikel 2 der wet van 15 Juni 1935, op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Aangezien de tweede bewering van aanlegger in strijd is met artikel 36, van voormelde wet; dat, zoo het waar is, dat zijn raadsman in een ander taalgeest woonachtig is, de andere voorwaarden om toelating te bekomen, in het Fransch te pleiten, niet voorhanden zijn; dat aanlegger inderdaad niet het verzoekschrift heeft voorgelegd door artikel 36, 2°, alinea 4, voorzien; dat zijn procuratiehouder daarenboven verklaard heeft de taal der rechtspleging te kennen;

Aangezien de volmacht door den procuratiehouder van aanlegger neêrgelegd eveneens in het Fransch is opgesteld; dat dit ook in strijd is, met de wet van 15 Juni 1935;

Om deze redenen:

De Werkrechtersraad van het gebied Ronse, Kamer voor bedienden, alvorens ten gronde te beslissen, verklaart de volmacht en de conclusiën door den procuratiehouder van aanlegger neêrgelegd, als niet bestaande te beschouwen, verbiedt hem den eisch in de Fransche taal voor te dragen; verwijst de zaak naar de zitting van 23 dezer, om te worden bepleit.

Kosen voorbehouden.

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 9 Maart 1936 betreffende de tijdelijke herziening en de verbreking van de handelshuurovereenkomsten.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

De wet van 5 Augustus 1933 op de tijdelijke herziening en de verbreking van de handelshuurovereenkomsten, verlengd en aangevuld bij het koninklijk besluit nr 143 van 18 Maart 1935, houdt den 1n April e.k. op van toepassing te zijn.

Uit de door de gerechtelijke overheden gegeven inlichtingen blijkt, dat de markt van de onroerende goederen, sedert één jaar, geen voldoende wijzigingen ondergaan heeft; het is dus bilijk nog gedurende enkele maanden de gevolgen te behouden van de verminderingen van huurprijzen die bij overeenkomst tusschen partijen, bij minnelijke regeling vóór den vrederechter of bij vonnis werden toegestaan.

Daarentegen lijkt het niet noodig de mogelijkheid te voorzien om nieuwe aanvragen tot herziening of tot verbreking in te dienen. Reeds tijdens den termijn die bij koninklijk besluit van 18 Maart 1935 werd toegestaan, werd slechts een betrekkelijk klein getal van dergelijke aanvragen ingediend; weinigen hiervan waren gewettigd.

Het ontwerp van besluit dat de regeering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter goedkeuring vóór te leggen, beperkt er zich dienvolgens bij, de gevolgen van de bij toepassing van de wet van 5 Augustus 1933 of van het besluit van 18 Maart 1935 tot stand gekomen overeenkomsten of beschikkingen tot 1 Januari 1937 te verlengen.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.
Gezien de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld

bij de wetten van 7 December 1934, 15 Maart en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gezien de wet van 5 Augustus 1933 op de tijdelijke herziening en de verbreking van de handelshuurovereenkomsten;

Herzien Ons besluit nr 143 van 18 Maart 1935 betreffende de tijdelijke herziening en de verbreking van de handelshuurovereenkomsten;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Enig artikel. In artikel 1, in de tweede alinea van artikel 2 en in de tweede alinea van artikel 3 van Ons besluit nr 143 van 18 Maart 1935, wordt de datum « 1 April 1936 » vervangen door den datum « 1 Januari 1937 ».

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 9n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 11 Maart 1936 houdende regeling van de amortisatie van de door de maatschappijen in buitenlandsche munt aangegane leeningen.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Een groot aantal maatschappijen hebben, vóór dat de muntwet van 30 Maart 1935 tot stand kwam, leeningen in buitenlandsche munt aangegaan en dienen, met het oog op het wisselkoersverschil, haar in Belgische franks omgerekende schuld voor een hooger nominaal bedrag dan het vorige bedrag in het passief van haar balans in te schrijven.

Dit verschil komt niet met een stellig verlies overeen; het werkelijk verlies zal alleen ontstaan naar gelang van de aflossing van de schuld voor zoover het wisselkoersverschil stand houdt en in de mate waarin het stand zal houden.

Het zou niet logisch zijn, noch met den werkelijken toestand overeenkomen, dat maatschappijen tot onmiddellijk amortiseeren van dit verschil zouden worden gedwongen. Deze handelwijze zou overigens dit ten gevolge hebben, dat bedoelde maatschappijen, in de meeste gevallen, ertoe genoopt zouden worden alle verdeeling van dividenden stop te zetten totdat ze een voorzorgsfonds ten beloope van dit verschil zouden hebben aangelegd. Zulk een onnoodig strenge maatregel zou niet alleen met een regelmatigen gang van zaken en met 's lands economisch herstel weinig strooken, maar ook tot onaannemelijke fiscale gevolgen aanleiding geven. De — meestens groote — maatschappijen die van dividenduitkeering zouden moeten afzien, zijn talrijk en door het wegvallen van die uitkeering zou het bedrag van de mobiliënbelasting al te sterk afnemen. De middelen waarop de Staat moet kunnen rekenen, zouden zonder reden in groote mate slinken.

De economische werkelijkheid en 's Rijks belang pleiten evenzeer ten gunste van een minder streng amortisatie-procédé.

Om alle redetwist in dit bijzonder geval te vermijden dienen de maatschappijen derhalve machtiging te verkrijgen om in de activa van haar balans een te amortiseeren rekening op te nemen gelijk aan het verschil tusschen het nominaal bedrag der in Belgische franks tegen den vóór 30 Maart 1935 geldenden wisselkoers geraamde schuld en het nominaal bedrag van deze schuld geraamd in Belgische franks tegen den wisselkoers van den dag waarop de nieuwe raming dient gedaan, zoome de machtiging om de amortisatie van dit verschil over den heelen looptijd der leening te verdeelen. Thans reeds is het algemeen toegelaten dat de maatschappijen de kosten van oprichting en kapitaalsvermeerdering, zoome de kosten van uitgiffe van obligatiën over een bepaald aantal jaren verdeelen.

Zoo de leening ineens aflosbaar is, dient de amortisatie, in beginsel, gelijkelijk over alle jaren verdeeld. De maat-

schappij zou de laatste jaren niet meer mogen bezwaren om de eerste te immuniseeren of te verlichten, maar het zal haar steeds vrij staan tot vluggere amortisatiën over te gaan.

Is de leening bij annuïteiten aflosbaar, zoo mag de amortisatie van het bij elke aflossing ondergaan verlies ietwat worden vervroegd bijaldien de maatschappij het voorzigtiger acht; deze handelwijze maakt mogelijk latere afschrijvingen te verminderen en te effenen. Maar, in alle geval, dient de som der gedane amortisatiën, voor elken vervaltijd, evenveel te bedragen als het uit de gezamenlijke aflossingen voortvloeiend totaal verlies. Zoo deze som, op een gegeven oogenblik, hooger mag zijn, mag ze nooit minder bedragen.

Het spreekt dat, zoo de aflossing bespoedigd werd, de amortisatie het insgelijks zou moeten worden, zoodat deze amortisatie steeds minstens evenveel als het uit de aflossing voortvloeiend verlies bedraagt.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij die van 7 December 1934, van 15 Maart en van 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en met de vermindering van de openbare lasten;

Gelet inzonderheid art. artikel 1, § 1, littera a, van voormelde wet van 31 Juli 1934;

Op de voordracht van Onzen Ministerraad,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De maatschappijen die leeningen in buitenlandsche munt hebben aangegaan en die, ten gevolge van de bij de muntwet van 30 Maart 1935 ingevoerde devaluatie van den frank, de overeenstemmende schuld in het passief van haar balans moeten inschrijven voor een hooger nominaal bedrag dan datgene welk uit een wisselkoers vóór 30 Maart 1935 voortvloeide, worden ertoe gemachtigd in het actief van haar balans het verschil tusschen beide bedragen als te amortiseeren rekening in te schrijven en de amortisatie van dit verschil over den heelen looptijd der leening te verdeelen.

Art. 2. Zoo de leening in eens op een bepaalden datum aflosbaar is, wordt de amortisatie gelijkelyk over al de jaren verdeeld.

Zoo ze bij annuïteiten aflosbaar is, dient de amortisatie van het verlies in dier voege te geschieden dat de som der jaarlijksche aflossingen steeds minstens evenveel bedrage als het uit de gezamenlijke aflossingen voortvloeiende totaal verlies.

Zoo, in beide gevallen, vervroegde aflossing bij aankoop of anderszins plaats vindt, dient de amortisatie, met inachtneming van de eventueele gedane vroegere aflossingen, minstens evenveel als het uit de aflossing voortvloeiend verlies te bedragen.

Het staat de maatschappijen vrij tot vluggere amortisatiën over te gaan.

Art. 3. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met den dag van zijn bekendmaking in het Staatsblad in werking treedt.

Gegeven te Brussel, den 11n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 12 Maart 1936 betreffende de vervroegde terugbetaling der geldleeningen. — Verlenging.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

Luidens artikel 1 van het koninklijk besluit n° 7 van 22 Augustus 1934, mag elke geldleening tegen rente, toegestaan vóór het van kracht worden van dat besluit, tot 1 Juli 1936, niettegenstaande elke andersluidende overeenkomst, door den schuldenaar, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 2 en volgende van het besluit, vóór den overeengekomen termijn worden terugbetaald.

Deze bepaling moest, volgens de bedoeling van de regering, de daling van den rentevoet van het geld en de aanpassing van de leeningen op langen termijn bij de nieuwe economische omstandigheden mogelijk maken en tevens vergemakkelijken.

Dit tweevoudig oogmerk kan, binnen den bij artikel 1 van het besluit van 22 Augustus 1934 voorzien termijn, niet in zijn geheel worden bereikt.

De regering heeft dan ook de eer aan Uwe Majesteit een ontwerp van besluit ter goedkeuring voor te leggen, dat ten doel heeft den uitersten termijn bij het verstrijken van denwelken de schuldenaar, vroeger dan overeengekomen was, aan het contract van leening een einde kan maken, tot 1 Januari 1936 te verlengen.

Die bepaling verruimt niet het toepassingsgebied van het besluit van 22 Augustus 1934; zij geldt enkel voor de contracten die onder de toepassing van laatstgenoemd besluit vallen, namelijk voor de contracten van leening afgesloten vóór 3 September 1934, datum waarop het besluit van 22 Augustus 1934 van kracht is geworden.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gezien de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld bij de wetten van 7 December 1934, 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gelet op n° III, litt. g, van artikel 1 van bedoelde wet; Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De woorden « tot 1 Juli 1936 », die voorkomen in artikel 1 van het koninklijk besluit n° 7 van 22 Augustus 1934, betreffende de vervroegde terugbetaling der geldleeningen, worden door de woorden « tot 1 Januari 1937 » vervangen.

Art. 2. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 12n Maart 1936.

WET van 23 Maart 1936 betreffende de beteugeling van het delict van afzetterij.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Eenig artikel. De volgende bepaling wordt als artikel 508bis ingevoegd in afdeling V van Titel IX van Boek II van het Wetboek van Strafrecht :

« Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van tweehonderd tot vijftienhonderd frank, of met een van die straffen alleen, hij die, wetende dat hij in de volstrekt onmogelijkheid verkeert om te betalen, in een daartoe bestemde inrichting zich dranken of spijzen heeft laten opdieneen, die hij daar geheel of gedeeltelyk heeft verbruikt, zich logies heeft doen geven in een reizigershotel of in een herberg, of een huurijstuig in huur heeft genomen.

» In geval van herhaling kunnen de straffen verdubbeld worden.

» De in de vorige alineas voorziene misdrijven kunnen enkel vervolgd worden op de klacht van de benadeelde partij. De betaling van den prijs en, desvoorkomend, van de door de klagende partij voorgeschoten gerechtskosten, of de afstand van de klacht door deze laatste doet de publieke vordering vervallen. »

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met

's Lands zegel bekleed en door den « Moniteur » bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 23n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 24 Maart 1936 tot uitbreiding van de bevoegdheden van den Minister van Justitie in bestuurszaken.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gezien het koninklijk besluit van 25 October 1919, tot inrichting van het hoofdbestuur van het Ministerie van Justitie;

Gelet op artikel 22, § 2, der wet van 21 Juli 1844, gewijzigd bij artikel 5, § 2, der wet van 24 April 1900;

Gezien het koninklijk besluit van 15 Februari 1914, waarbij het reglement tot inrichting van het Sint-Jozefsweshuis (Stichting Jozef Denamur) wordt goedgekeurd;

Gezien het koninklijk besluit van 28 April 1925, tot goedkeuring van het reglement voor het Koninklijk Gesticht van Meesen;

Gezien het koninklijk besluit van 1 Juni 1922, waarbij het reglement tot inrichting van de stichting Helena en Isabella Godtschalck wordt goedgekeurd, en het koninklijk Besluit van 29 Januari 1926 tot inrichting van het uitvoerend comiteit van die stichting;

Gezien het koninklijk besluit van 25 Mei 1912 tot inrichting van den Hoogen Raad voor den onderstand;

Gezien het koninklijk besluit van 15 Januari 1894 tot instelling van comiteiten van na- en toezicht op de Rijksweldadigheidsscholen, de toevluchtshuizen en de bedelaarsgestichten;

Gezien het koninklijk besluit van 1 Juni 1874, genomen ter voldoening aan de wetten van 18 Juni 1850-28 December 1873, op de behandeling van de krankzinnigen;

Gezien het koninklijk besluit van 15 October 1920, tot instelling van den Raad der scholen voor maatschappelijk dienstbetoon en het koninklijk besluit van 11 Juni 1935 tot samenordering van de bepalingen betreffende de inrichting der scholen voor maatschappelijk dienstbetoon;

Aangezien, met het oog op vereenvoudiging, de bevoegdheden van den Minister van Justitie, in de voorgaande zaken dienen uitgebreid te worden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De tweede alinea van artikel 24 van het koninklijk besluit van 25 October 1919, tot inrichting van het hoofdbestuur is vervangen door de volgende bepaling :

« In dit geval geschiedt de bevordering, wat de ambtenaren betreft, bij een met redenen omkleed koninklijk besluit en, wat de beambten betreft, bij een met redenen omkleed ministerieel besluit. »

Art. 2. Aan den Minister van Justitie wordt de bevoegdheid opgedragen om de diensten die niet door de Schatkist bezoldigd zijn, te erkennen als zijnde noodig geweest voor de behoeften van den eeredienst, bij toepassing van de artikelen 22, § 2, der wet van 21 Juli 1844, en 5 der wet van 24 April 1900.

Art. 3. Bij wijziging van artikel 27 van het koninklijk besluit van 15 Februari 1914, waarbij het reglement tot inrichting van het Sint-Jozefsweshuis (Stichting Jozef Denamur) wordt goedgekeurd, kan de Minister den bestuurder van die inrichting benoemen.

Art. 4. Bij wijziging van de artikelen 1, 2, 3, 5 en 38 van het koninklijk besluit van 28 April 1925, tot goedkeuring van het reglement voor het Koninklijk Gesticht van Meesen, kan de Minister :

a) de leden van de commissie tot beheer van die instelling benoemen;

b) in de hernieuwing van het mandaat dan die leden voorzien, nadat de commissie werd gehoord;

c) den voorzitter van de commissie tot beheer van die instelling, onder die leden aanwijzen;

d) de bestuurster van die instelling, evenals den ontvanger-secretaris, benoemen, schorsen en afzetten.

Art. 5. Bij wijziging van de artikelen 2 en 10 van het koninklijk besluit van 1 Juni 1922, waarbij het reglement tot inrichting van de Stichting Helena en Isabella Godtschalck wordt goedgekeurd, en van artikel 1 van het koninklijk besluit van 29 Januari 1926, tot inrichting van het uitvoerend comiteit van bedoelde stichting, kan de Minister, op de voordracht van den directeur-generaal van den onderstand, de leden van de commissie tot beheer van die stichting benoemen. Hij kiest, onder hen, de leden van het uitvoerend comiteit.

Art. 6. Bij wijziging van de artikelen 3 en 4 van het koninklijk besluit van 25 Mei 1912, tot inrichting van den Hoogen Raad voor den onderstand, kan de Minister de leden van dien raad aanwijzen en onder hen den voorzitter en den ondervoorzitter kiezen.

Art. 7. Bij wijziging van artikel 3 van het koninklijk besluit van 15 Januari 1894, tot instelling van comiteiten van na- en toezicht op de Rijksweldadigheidsscholen, de toevluchtshuizen en de bedelaarsgestichten, kan de Minister de voorzitters en leden van de comiteiten van na- en toezicht bij die instellingen benoemen.

Art. 8. Bij wijziging van de artikelen 2, 8, 11, 29 en 65 van het koninklijk besluit van 1 Juni 1874, genomen ter voldoening aan de wet van 18 Juni 1850-28 December 1873, op de behandeling van de krankzinnigen, kan de Minister :

a) het cijfer der bevolking vaststellen voor de gestichten voor geesteszieken, bestemd om er meer dan 500 zieken in op te nemen;

b) de goedgekeurde plans van die gestichten of de voorgeschreven voorwaarden wijzigen;

c) de machtiging tot het openen van een gesticht voor geesteszieken intrekken, wanneer de aanvraag tot intrekking van den eigenaar uitgaat;

d) de huishoudelijke- en dienstreglementen voor die gestichten goedkeuren;

e) de leden van de inspectiecomiteiten bij die gestichten benoemen op advies van de bestendige deputatie van den raad van de provincie waar die gestichten gelegen zijn.

Art. 9. Bij wijziging van de artikelen 2 en 3 van het koninklijk besluit van 15 October 1920, tot instelling van den raad der scholen voor maatschappelijk dienstbetoon en van artikel 11 van het koninklijk besluit van 11 Juni 1935, tot samenordering van de bepalingen betreffende de inrichting van de scholen voor maatschappelijk dienstbetoon, kan de Minister de leden van den raad der scholen voor maatschappelijk dienstbetoon benoemen, alsmede de leden van de centrale jury, belast met het afnemen van de examens van de scholen voor maatschappelijk dienstbetoon.

Art. 10. Al de vroegere bepalingen in strijd met die van het tegenwoordig besluit, worden opgeheven.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 24n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 24 Maart 1936 tot wijziging en aanvulling van de wet van 25 October 1919 en van de artikelen 150, 173, 203, 210 en 407 van het Wetboek van Strafvordering.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Het wetsontwerp, dat wij de eer hebben aan Uwe Majesteit ter goedkeuring vóór te leggen, brengt aan de rechtspleging voor de strafgerechten sommige wijzigingen toe die, zonder schade voor het recht der verdediging, er toe zullen bijdragen om de rechtsbedeeling te bespoedigen en minder bezwarend te maken.

Artikel 1 wijzigt § XV van de wet van 25 October 1919 luidens welke de beklagde en zijn raadsman in raadkamer moeten opgeroepen worden voordat deze, bij het

regelen van de rechtspleging, beslist of er al dan niet gronden zijn tot verwijzing naar de rechtsmacht van wijzen.

Wanneer er in de zaak geen burgerlijke partij betrokken is, kan de raadkamer, zonder den beklagde en zijn raadsman op te roepen, de bij artikel 128 van het Wetboek van Strafvordering voorziene beschikking van buitenvervolginstelling verleenen, alsook de beschikkingen van verwijzing voor de politierechtbank, bij artikel 129 van hetzelfde wetboek en bij artikel 4 der wet van 4 October 1867 voorzien.

Er dient opgemerkt dat, wat betreft de beschikkingen tot buitenvervolginstelling en de beschikkingen tot contraventionaliseering, deze wijziging in den tekst de reeds in alle arrondissementen gevolgde praktijk bekrachtigt.

Artikel 2 van het ontwerp wordt gebillijkt door de volgende redenen :

In sommige categorieën van politiezaken is het in de praktijk getreden, af te zien van het beteekenen van het vonnis bij verstek, wanneer de veroordeelde vrijwillig binnen een bepaalden termijn de geldboete en de kosten betaalt. Aldus worden den veroordeelde kosten van de beteekening bespaard.

Door de berusting in het vonnis, die uit de vrijwillige betaling van de kosten blijkt, wordt aan het strafvonnis niet de kracht van gewijsde gegeven. Inderdaad, zoo dit niet beteekend vonnis niet gevolgd is van een voorziening, die tot een definitieve veroordeeling zou leiden, blijft het, zelfs uitgevoerd, een daad van vervolging.

Artikel 2 van het hierbijgaande ontwerp voorziet een afwijking van dat beginsel waar het de vonnissen van de politierechtbanken geldt : de berusting in het vonnis bij verstek, blijkende uit de betaling van de kosten, maakt de veroordeeling definitief.

Artikel 3 van het ontwerp heeft betrekking op de voorloopige uitvoering van de vonnissen over de burgerlijke vordering, en van sommige vonnissen over de publieke vordering.

Wat de voorloopige uitvoering betreft van de vonnissen over de burgerlijke vordering, wettigt niets het verschil dat door de thans van kracht zijnde wetsbepalingen wordt gemaakt tusschen de beschikkingen die door de rechtsmacht in burgerlijke zaken zijn gewezen en de door de strafrechten gewezen beschikkingen. De eerstbedoelde kunnen uitvoerbaar worden verklaard bij voorraad, terwijl laatstbedoelde, buiten het bij alinea 2 van artikel 188 van het Wetboek van Strafvordering voorziene geval, het niet kunnen worden.

Wij meenen dat het noodig is deze tegenstrijdigheid op te heffen en toe te laten dat de bij den strafrechter ahangig gemaakte vonnissen over de burgerlijke vordering, bij een bijzonder met redenen omkleede beschikking, voorloopig uitvoerbaar kunnen worden verklaard.

De bepalingen van artikel 3 hebben ook ten doel de voorloopige tenuitvoerlegging van sommige vonnissen over de publieke vordering, namelijk de vonnissen op tusschengeschied, mogelijk te maken.

Is het opgeworpen tusschengeschied van ernstigen aard, dan is het logisch en rechtvaardig er definitief over te beslissen alvorens met de rechtspleging verder te gaan, daar de oplossing welke er aan gegeven wordt, bijna altijd van dien aard is dat zij den loop van die rechtspleging wijzigt.

Doch het schorsend karakter van het beroep of van de voorziening in verbreking tegen sommige tusschenvonnissen of tusschen-arresten opent de deur voor obstructionistische praktijken, waaraan het wenschelijk is een einde te maken.

Daarom is het dat de §§ 1 en 2 van artikel 3 het beginsel van de schorsende kracht van deze voorzieningen matigen door aan den rechter het recht toe te kennen de vonnissen of arresten, die voor zulke voorzieningen onmiddellijk vatbaar zijn, niettegenstaande beroep of voorziening in verbreking, uitvoerbaar te verklaren.

Het is misschien niet overbodig er op te wijzen, dat de voorgestelde tekst geen afwijking insluit van de wet van 9 Mei 1931 betreffende de onmiddellijke aanhouding van den tot zes maanden gevangenisstraf veroordeelden beklagde, noch van de artikel 1 en 7 der wet van 9 April 1930 tot bescherming van de maatschappij, betreffende de onmiddellijke in observatiestelling en interneering.

Artikel 4 heeft betrekking op de procedure ter terechtzitting vóór de hoven van beroep. Wij zijn van meening dat, om een overdreven uitbreiding van deze procedure te beletten, het gepast is te zeggen dat partijen gehoord zullen worden op de bepaalde punten waarvan de wijziging gevraagd wordt en in de orde die door den rechter wordt geregeld.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 31 Juli 1934, verlengd en aangevuld door de wetten van 7 December 1934, 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering der openbare lasten;

Gelet op n° IVbis van artikel 1 van deze wet;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Aan § XV van het eenig artikel der wet van 25 October 1919, aangevuld bij artikel 1 der wet van 22 Juli 1927 en verlengd bij artikel 1 der wet van 18 Augustus 1928, wordt de volgende alinea toegevoegd :

« Wanneer echter in de zaak geen burgerlijke partij betrokken is, kan de raadkamer, zonder verdere formaliteit dan het verslag van den onderzoeksrechter, op de eensluidende vordering van den procureur des Konings, de beschikkingen verleenen voorzien bij de artikelen 128 en 129 van het Wetboek van Strafvordering en bij artikel 4 der wet van 4 October 1867. »

Art. 2. Aan artikel 150 van het Wetboek van Strafvordering wordt de volgende alinea toegevoegd :

« De vrijwillige betaling, door den veroordeelde, van de aan den Staat verschuldigde kosten sluit in zich dat afstand wordt gedaan van elke voorziening tegen het vonnis, hetwelk in kracht van gewijsde gaat. »

Art. 3, § 1. Aan de artikelen 173 en 203 van het Wetboek van Strafvordering wordt de volgende alinea toegevoegd :

« De vonnissen over de publieke vordering, buiten die waarbij tot veroordeeling, vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning wordt beslist, en de vonnissen over de burgerlijke vordering kunnen echter, bij een bijzonder met redenen omkleede beschikking, voorloopig uitvoerbaar worden verklaard niettegenstaande hooger beroep. »

§ 2. Aan artikel 407 van het Wetboek van Strafvordering wordt de volgende alinea toegevoegd :

« De vonnissen en arresten over de publieke vordering, buiten die waarbij tot veroordeeling, vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning wordt beslist, en de vonnissen en arresten over de burgerlijke vordering kunnen, niettegenstaande die voorzieningen, voorloopig worden uitgevoerd, indien de rechters die ze gewezen hebben, er aldus bij een bijzonder met redenen omkleede beschikking hebben over beslist. »

Art. 4. Artikel 210 van het Wetboek van Strafvordering wordt gewijzigd en luidt als volgt :

« Na het verslag en vooraleer de verslaggever en de rechters hun meening uitbrengen, worden de beklagde, hetzij hij vrijgesproken, hetzij hij veroordeeld werd, de voor het misdrijf burgerlijk verantwoordelijke personen, de burgerlijke partij en de procureur-generaal gehoord over de bepaalde grieven die tegen het vonnis worden aangevoerd, en wel in de orde die door den rechter wordt ge-

regeld. De verdachte zal steeds, als hij het vraagt, het laatst aan het woord komen.»

Art. 5. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 24 Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 24 Maart 1936 waarbij te Brussel en te Luik een plaats van bijgevoegd substituut-procureur-generaal en te Brussel en te Antwerpen plaatsen van bijgevoegd substituut-procureur des Konings worden opgericht.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Wij hebben de eer aan Uwe Majesteit een ontwerp van besluit ter goedkeuring voor te leggen, waarbij een plaats van bijgevoegd substituut-procureur-generaal bij elk van de parketten der Hoven van beroep te Brussel en te Luik, twee nieuwe plaatsen van bijgevoegd substituut-procureur des Konings bij het parket van de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, en een nieuwe plaats van bijgevoegd substituut bij het parket der rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen worden opgericht.

Uit de verslagen van de hooge gerechtelijke overheden blijkt, dat de aangroei van het aantal zaken gebiedend een versterking van het personeel dezer rechtsmachten eischt.

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

Gelet op artikel 1, IVbis, van de wet van 31 Juli 1935, verlengd en aangevuld bij de wetten van 7 December 1934 en 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Herzien Ons besluit n° 93 van 6 Februari 1935, en Ons besluit n° 176 van 14 Juni 1935;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De tweede alinea van § 3 van artikel 50 van de wet van 15 Juni 1935 wordt door den volgenden tekst vervangen :

« Bij het Hof van beroep te Brussel, door een procureur-generaal, een eerste advocaat-generaal, tien advocaten-generaal en vier substituut-procureuren-generaal.

» De Koning kan evenwel, indien de noodwendigheden van den dienst het vereischen, bovendien een bijgevoegd substituut-procureur-generaal benoemen. De bijgevoegde substituut-procureur-generaal wordt gekozen onder de kandidaten die aan de wettelijke vereischen voldoen om tot het ambt van substituut-procureur-generaal te worden toegelaten; alvorens zijn functie te aanvaarden, legt hij den wettelijken eed af. Hij neemt zijn rang in, in het kader der substituut-procureuren-generaal. »

Art. 2. Het eenig artikel van het koninklijk besluit n° 93, van 6 Februari 1935, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« De Koning kan, indien de noodwendigheden van den dienst het vereischen, een bijgevoegd substituut-procureur-generaal bij het Hof van beroep te Luik benoemen. De bijgevoegde substituut-procureur-generaal wordt gekozen onder de kandidaten die aan de wettelijke vereischen voldoen om tot het ambt van substituut-procureur-generaal bij het Hof van beroep te worden toegelaten; alvorens zijn functie te aanvaarden legt hij den wettelijken eed af. Hij

neemt zijn rang in, in het kader der substituut-procureuren-generaal. »

Art. 3. Artikel 1 van Ons besluit n° 176, van 14 Juni 1935, wordt door de volgende bepaling vervangen :

« Bij afwijking van artikel 6, eerste alinea, van de wet van 18 Augustus 1928, tot verlenging van de tijdelijke wetten betreffende de rechterlijke inrichting en van de wet betreffende de schorsing van sommige benoemingen tot rechter kunnen, bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, benoemingen worden gedaan in elf plaatsen van bijgevoegd substituut-procureur des Konings, en bij de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen in vier plaatsen van bijgevoegd substituut-procureur des Konings. »

Art. 4. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat van kracht wordt den dag van zijn bekendmaking in het Staatsblad.

Gegeven te Brussel, den 24n Maart 1936.

KONINKLIJK BESLUIT van 24 Maart 1936 op de bewaring, ter griffie, en de procedure tot teruggave van de in strafzaken in beslag genomen zaken.

VERSLAG AAN DEN KONING.

Sire,

Er bestaat meeningsverschil omtrent den rechtstoestand, welke ten opzichte van de rechthebbenden wordt in het leven geroepen door de bewaargeving ter griffie, van een tijdens een vervolging in strafzaken in beslag genomen zaak.

Volgens de eenen, is de griffier schuldenaar van den beslagene, met dien verstande dat de op den griffier rustende verplichting de zaak aan den beslagene terug te geven, enkel geschorst is zolang de vervolging in strafzaken niet afgehandeld is (Verhandeling van voorzitter Steyaert in « La Flandre judiciaire », 1900, bl. 180). Volgens het Hof van Verbreking (15 Maart en 25 October 1897, Pas. 1897, I, 118 en 304), verricht de griffier, agent van de uitvoerende macht, een handeling van administratie door de tenuitvoerlegging van het bevelschrift tot inbeslag-neming te verzekeren, en die handeling schept tusschen hem en degenen die op de zaak recht hebben, niet den minsten rechtsband.

Wat er ook van zij, die kwestie schijnt zonder moeite te kunnen worden geregeld als men zich, ten beste van al de in zaak betrokken belangen, door de volgende beginselen laat leiden :

1° De griffier heeft voor opdracht te zorgen voor de bewaring van de zaak en voor het behoud er van in handen van het gerecht, zolang dat behoud door het belang van het beslag wordt toegelaten of gelast hetzij door het Openbaar Ministerie indien, na beslaglegging door een officier der gerechtelijke politie, geen vervolgingen werden ingesteld, hetzij door de rechtsmacht bij welke de vervolging aanhangig is gemaakt (rechtsmacht van onderzoek of rechtsmacht van wijzen);

2° Het is niet de griffier die moet uitspraak doen omtrent de rond de zaak ontstane rechtsconflicten; hij heeft niet tusschen te komen in die geschillen die, onder de belanghebbenden, moeten worden beslecht hetzij door de rechtsmacht bij wie de vervolging aanhangig is, overeenkomstig de regelen van de strafvordering, hetzij door den bevoegden burgerlijken of handelsrechter. Inderdaad, die geschillen kunnen zich voordoen en voor het gerecht komen onder verschillende vormen, zooals : de rechtsvordering tot opeisching van de zaak door een beweerden eigenaar; het executoriaal beslag, ter griffie, op de zaak gelegd door een beweerden schuldeischer van den beslagene, overeenkomstig artikel 602 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, en verzet tegen dat beslag; het verzet door derden tegen een vonnis dat over de teruggave uitspraak heeft gedaan, bij gebreke van en in strijd met het recht

van den derde, die verzet doet; zelfs het beslag onder derden;

3° Wanneer de opheffing van het in strafzaken gedane beslag een voldongen feit is, heeft de griffier tot plicht, aan den eenen kant, behoudens een daarmee strijdige rechterlijke beschikking, voor de tenuitvoerlegging van die opheffing te zorgen, d.i. de zaak zonder meer aan den beslagene terug te geven; aan den anderen kant, de zaak niet af te leveren zonder de derden die op de zaak beweren recht te hebben, in de mogelijkheid te hebben gesteld hun rechten te doen gelden, zooals hooger werd gezegd.

Die beginselen zijn het die worden bekrachtigd door het ontwerp van besluit dat de regering de eer heeft aan Uwe Majesteit ter goedkeuring voor te leggen.

In verband met die bepalingen van het ontwerp passen enkele aanvullende beschouwingen.

Elk vonnis dat over de teruggaven uitspraak doet moet, behalve wanneer het uitgaat van de rechtsmacht die over de vervolging uitspraak deed, aan den griffier worden overgelegd en kan slechts binnen de bij artikel 548 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voorziene voorwaarden door hem worden ten uitvoer gelegd. Zoo bepaalt het gemeen recht; de griffier zou anders gevaar lopen een vonnis, waartegen een middel van voorziening werd aangewend, ten uitvoer te leggen, ten nadeele van hem die het heeft aangewend.

De bij artikel 5 aan dengene die verzet doet opgelegde bewijslevering dat hij zijn aanspraak voor de rechtbank heeft aangebracht, zal onder meer bestaan hetzij in de overlegging van het origineel van het exploit van dagvaarding in een rechtsgeding dat voor doel heeft den eigendom, het bezit of het in handen krijgen van de zaak te bekomen, of een titel waardoor het mogelijk wordt executoriaal beslag op die zaak te leggen; hetzij in de aanzeggingen voorzien bij de artt. 559 en 602 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Voor het geval waarin hij, die beweert recht te hebben op de in beslag genomen zaak, meent zijn toevlucht te moeten nemen tot de proceduur van het beslag onder derden, is het duidelijk dat de griffier, wegens gelijkaardige redenen, met de in de artt. 561 en 569 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde ambtenaren moet worden gelijkgesteld. Dat is het doel van artikel 6 van het ontwerp.

De aan den griffier opgedragen zorg de zaak te bewaren beperkt zich, in beginsel, tot het tijdperk tijdens hetwelk die zaak in handen van het strafgerecht moet berusten. Het is ongetwijfeld billijk die opdracht lang genoeg te laten duren opdat derden over den noodigen tijd zouden beschikken om hun rechten op de zaak te doen gelden. Maar soms is die bewaring moeilijk of bezwarend: hinderlijke voorwerpen, voorwerpen die, om in goeden staat te kunnen worden behouden, bijzondere voorzorgen vergen. In die gevallen ware het overdreven den griffier te verplichten voor de bewaring te zorgen tijdens den ganschen, misschien langen duur van het rechtsgeding ingesteld door iemand, die zijn rechten wil doen erkennen op de zaak waarop hij aanspraak maakt. Dat is de bestaansreden van de tweede alinea van artikel 5 van het ontwerp, waarbij het Openbaar Ministerie wordt gemachtigd te allen tijde, na de opheffing van het beslag in strafzaken, een gerechtigd bewaarder van de zaak te doen aanstellen.

Het ontwerp laat de bepalingen bestaan van de artt. 2, 3 en 4 der wet van 11 Germinaal jaar IV op het gebruik van de voorwerpen, die in de griffies in bewaring worden gegeven en niet aan de rechthebbenden werden teruggeschonken. (« Recueil de Législation générale », boek 1, bl. 116.)

KONINKLIJK BESLUIT

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gezien de wet van 31 Juli 1934, gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 7 December 1934, 15 en 30 Maart 1935, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten;

Gelet inzonderheid op n° IVbis van artikel 1 van bedoelde wet;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. De griffier zorgt voor de bewaring van de in strafzaken in beslag genomen zaken, die op zijn griffie werden neergelegd, en voor de teruggave er van nadat de bevoegde gerechtelijke overheid opheffing van het beslag heeft verleend.

Art. 2. De zaken worden, behoudens een andersluidend bevel van den rechter, terugggegeven aan den persoon in wiens handen beslag werd gelegd.

Art. 3. Een ieder die op de in beslag genomen zaak beweert recht te hebben, kan bij een ter post aangetekend schrijven aan den griffier, die er de ontvangst van meldt, tegen die teruggave verzet doen.

Het verzet zal keuze van woonplaats binnen het Rijk inhouden voor het aanzeggen van het in artikel 4 voorziene bericht; werd geen woonplaats gekozen, dan kan hij die verzet doet, het verzuim van aanzegging van dat bericht niet tegenwerpen.

Art. 4. Wanneer de opheffing van het beslag is gelast, geeft de griffier, bij een ter post aangetekend schrijven, hiervan bericht aan degenen die verzet hebben gedaan en, in voorkomend geval, aan de andere personen die hem, door het openbaar ministerie, werden aangeduid als zijnde bevoegd om, volgens de door de rechtspleging verschaftte aanwijzingen, rechten op de zaak te doen gelden.

Het bericht bepaalt dat de aldus gewaarschuwde personen hun recht zullen hebben te doen gelden, zooals gezegd in het volgend artikel, vóór het verstrijken van een door het openbaar ministerie vastgestelden termijn, die ten minste vijftien dagen bedraagt.

Art. 5. Indien vóór het verstrijken van dien termijn, iemand die beweert op de in beslag genomen zaak recht te hebben, aan den griffier bewijst dat hij zijn aanspraak voor den bevoegden rechter heeft gebracht, wordt met de teruggave gewacht totdat omtrent die vordering een uitvoerbare beschikking is verleend.

In den loop van het geding kan de sequestratie van de zaak, overeenkomstig artikel 1961 van het Burgerlijk Wetboek, op vordering van partijen of van het Openbaar Ministerie, te allen tijde worden bevolen.

Art. 6. De woorden « et des greffiers pour les choses déposées à leur greffe », worden, in artikel 561 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, ingevoegd na de woorden « en cette qualité ».

Gegeven te Brussel, den 24n Maart 1936.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

Gebruik der Talen in Gerechtszaken

VRAAG VAN M. MARCK EN ANTWOORD VAN DEN MINISTER VAN JUSTITIE

(Uittreksel uit de bespreking van het budget van Justitie).

M. MARCK. — Ik vestig de aandacht van den heer Minister van Justitie op de uitvoering van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken. Bij de toepassing ervan konden wij ons hier en daar aan weerstand verwachten. Maar hierbij leggen wij ons niet neer, daar die weerstand op geen ernstige gronden berust.

Voor de rechtbank van koophandel te Antwerpen, worden inwoners van Antwerpen gedagvaard niet uitsluitend in het Vlaamsch, zooals de wet voorschrijft, maar in 't Vlaamsch met Fransche vertaling, of in 't Fransch met Vlaamsche vertaling. Dat is in strijd met de wet.

Tweede feit, vastgesteld te Brussel. Een advocaat geeft lezing van de besluitselen in eene zaak, aan het Hof van Beroep overgemaakt door een Vlaamsche rechtbank. Hij leest de vertaling van die besluiten, dus in het Fransch. Dat is in strijd met de wet. Ik vraag den Minister, dat hij de wet zou doen naleven, niet alleen naar de letter, maar ook naar den geest.

M. SOUDAN, ministre de la justice. — M. Marck signale que, en ce qui concerne l'emploi des langues en matière judiciaire, il existe certaines anomalies. En ce qui concerne le premier point qu'il a cité, j'ai déposé un projet. Il appartiendra à la commission qui a discuté la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire de faire rapport au parlement.

M. MARCK. — Ce n'est pas la question.

M. SOUDAN, Ministre de la justice. — Il est tout à fait certain, et M. Marck ne peut me contredire, que nous avons tous mis le maximum de bonne volonté pour arriver à faire une loi qui réponde aux vœux de tous les intérêts. Toutefois, j'ai dit et je répète, qu'à la pratique certaines difficultés se feront jour. Pour la première difficulté j'ai déposé un projet de loi.

M. MARCK. — La première difficulté n'est pas le cas qui fait l'objet de votre projet de loi. Il s'agit d'un huissier flamand, connaissant donc le flamand, qui assigne un Flamand habitant une commune flamande, devant un tribunal flamand et qui, malgré cela, ajoute à sa citation flamande une citation française.

M. SOUDAN, ministre de la justice. — J'avais compris qu'il s'agissait d'un huissier wallon qui avait envoyé une assignation en Flandre en français et y avait fait ajouter une traduction. Mais, dans le cas que vous indiguez, l'huissier manque à son devoir en ne signifiant pas l'exploit conformément à le lot, comme manque à son devoir l'avocat qui ne lit pas ses conclusions en flamand lorsqu'il doit le faire.

Je demanderai à tous les magistrats de veiller à ce que chacun applique la loi avec le maximum de bonne volonté. Les magistrats comme les avocats ont prêté serment d'obéissance à la loi, et il va de soi qu'ils doivent en observer les prescriptions.

BALIELEVEN

VLAAMSCHER CONFERENTIE DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op Woensdag, 19 Februari l.l., hield de Conferentie haar jaarlijksch stagistensouper en Worstfeest. Een zestigtal confraters waaronder een groot percentage stagisten en voornamelijk eerstejaars hebben aan deze feestelijkheid deelgenomen.

Bij het nagerecht werden door den Voorzitter vriendelijke woorden gesproken tot de jongsten onder ons. Stafhouder Van Santen en oud-stafhouder Leclef brachten den welkomsgroet van de heele balie. Mter Jules Franck sprak enkele geestige woorden namens den bond der Vlaamsche Rechtsgeleerden. Verschillende stagisten kregen nadien het woord, waaronder Mter De Mayer ongetwijfeld het meeste succes wist te oogsten.

* * *

Op Vrijdag, 6 Maart, vergaderde de Conferentie in de zaal Van Hellemont en had als spreker verzocht confrater J. De Weerdt. Deze handelde over « De Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en het Fiskaal Recht ». Na te hebben gewezen op het zeer gemengde karakter der Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, dat eenerzijds dient te worden gerangschikt bij « de vennootschappen van personen » en anderzijds bij de « vennootschappen van Kapitalen » duidt spreker op het belang van dezen vorm van vennootschap voor de familiale bedrijven. Anderzijds onderlijnt hij de kritiek die zoowel in Duitschland als in Frankrijk tegen dezen vorm van vennootschap is opgezezen tengevolge der misbruiken daarvan gemaakt door zekere « beursschuimers » aan wie deze vennootschapsvorm toelaat met een beperkt kapitaal en twee of drie gewetenlooze aandeelhouders het « werk » te vergemakkelijken.

Het fiscaal regiem der Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid is dit der Naamlooze Vennootschap en werd bij Koninklijk Besluit van 9 September 1935 bepaald. Dit fiscaal regiem is bepaald gunstig voor de Vennootschap met beperkte aansprakelijkheid. Spreker onderzocht verder dit barema voor wat de registratie betreft, het zegel en de belasting op het inkomen.

De zeer interessante spreekbeurt van Mter De Weerdt werd hartelijk toegejuicht en de Voorzitter wees gansch terecht op de belangrijke bijdrage van confrater De Weerdt aan de jonge Vlaamsche rechtswetenschap.

Het tweede punt van de dagorde luidde als volgt: Bespreking betreffende de wenschelijkheid van een stellingname vanwege de Vlaamsche Conferentie inzake benoemingen in de magistratuur.

Aan deze bespreking werd deelgenomen door confraters De Baeck, Stryckers, Victor, Gunzburg, Torczyner, Wittemans, Timmermans, Van den Brande en Le Paige. Aan het slot der bespreking werd met overgrote meerderheid een motie gestemd, waarbij er op gedrukt werd dat de Verlaamsching van het Gerecht enkel een werkelijkheid kan worden door de benoeming van magistraten wier moedertaal het Nederlandsch is en die te midden van het Vlaamsche volk zijn opgegroeid, en waarbij betreurd dat met deze vereischte bij de laatste benoemingen bij de Hoven en Rechtbanken in het Vlaamsche land niet voldoende rekening werd gehouden.

De dringende wensch werd uitgedrukt: « dat in de toekomst enkel kandidaten, waarvan het Nederlandsch de moedertaal is, zouden benoemd worden tot magistratuur in het Vlaamsche land en dat enkel kandidaturen van personen, waarvan de verknoctheid met het Vlaamsche volksleven en met de Vlaamsche cultuur vaststaat, in aanmerking zouden worden genomen ».

BOND DER VLAAMSCH-RECHTSGELEERDEN

Secretariaat :

Jubelfeestlaan, 103, BRUSSEL

19de RECHTSKUNDIG CONGRES

te Gent op Zaterdag 18 en Zondag 19 April 1936

DAGORDE :

Zaterdag 18 April, 15 uur

A. AFDEELING STRAFRECHT. Voorzitter Prof. Mr R. VICTOR.
Correctionele zittingzaal van het
Hof van Beroep, lokaal nummer 52.

„Vijf jaar toepassing van en critische beschouwingen over de wet tot bescherming der maatschappij”

preadviseurs Prof. Mr FERNAND COLLIN, hoogleeraar te Leuven
Mr A. BEKAERT, Secretaris van het Kabinet van den heer Minister van
Justitie.

B. AFDEELING BURGERLIJK RECHT. Voorzitter Prof. Mr. E. VAN DIEVOET.
Burgerlijke zittingzaal van het
Hof van Beroep, lokaal Nr 58

1°) „De uitzet aan de kinderen door de ouders”.

Prof. Mr VAN HEE, hoogleeraar te Leuven

2°) „Het eigenhandig en het besloten testament in België en in Nederland”

Prof. Mr G. LAMMERTIJN, hoogleeraar te Gent.

3°) „Beschouwingen over artikel 1871 van het burgerlijk wetboek”.

Prof. Mr. F. VAN GOETHEM, hoogleeraar te Leuven.

4°) „Faillissement en schuldvergelijking”.

Prof. Mr R. VANDEPUTTE, hoogleeraar te Leuven.

Zondag 19 April, te 10 uur.

Zittingzaal van het Hof van Assisen, lokaal 14
Voorzitter Prof. E. VAN DIEVOET.

„De invloed van de crisis op het Privaatrecht”.

Prof. PAUL SCHOLTEN, hoogleeraar aan de Universiteit te Amsterdam.

Prof. J. VAN HOUTE, hoogleeraar te Luik.